

Časopis

revija dijakov Srednje šole
Slovenska Bistrica za ljudi
z dobrim miselnim pretokom
in s čutom za umetnost

Bodočim dijakom ...

Deset mega nasvetov
za novince!

SŠSB po novem tudi
na Instagramu

Pisci pravih ljubezenskih
pisem le pri nas!

Jazjazi?!

Iskrice

Tujejezična priloga:

Poliglot 2021

Kazalo

Beseda glavnega urednika	3	Leto življenja (angl. Life in a Year)	31
Mentorjevi poltihi miselni preskoki	4	Moje pesmi, moje sanje	32
Še beseda ravnateljice	5	Stekleni prestol	32
Ekipa se predstavi	6	(angl. Throne of Glass)	
Bodočim dijakom ...	8	Ne tako fenomenalna fenomena!	33
Deset mega nasvetov za novince!	9	Dobra znamenja	34
SSSB po novem tudi na Instagramu	10	Iskrice	35
Pisci pravih ljubezenskih pisem	11	Iz osebne zbirke	38
le pri nas!		profesorja zgodovine	
Klepetali smo z Dejanom Gavrićem	12		
Pogovarjali smo se z Lano Prosenak	13		
Nekaj urstic smo izmenjali	13		
tudi z Julijo Firer			
Nagrajena pisma	14		
Sodelovanje z RTV je zakon!	18		
Piezije 2020	19		
Ustvarjalni kot vedno!	20		
Lepim tu, lepim tam	22		
Jazjazi?!	23		
Splošne resnice o islanju na daljavo	25		
Moj pogled na delo na daljavo	26		
Kaj menim o koronačasu?	26		
Izdelaj svojo masko!	27		
Čas za umetnostni intermezzo	29		
Knjige, knjige, knjige ...	29		
Na obisku: Mitja Čander	30		
Madestown – grški mit v muzikalu	31		

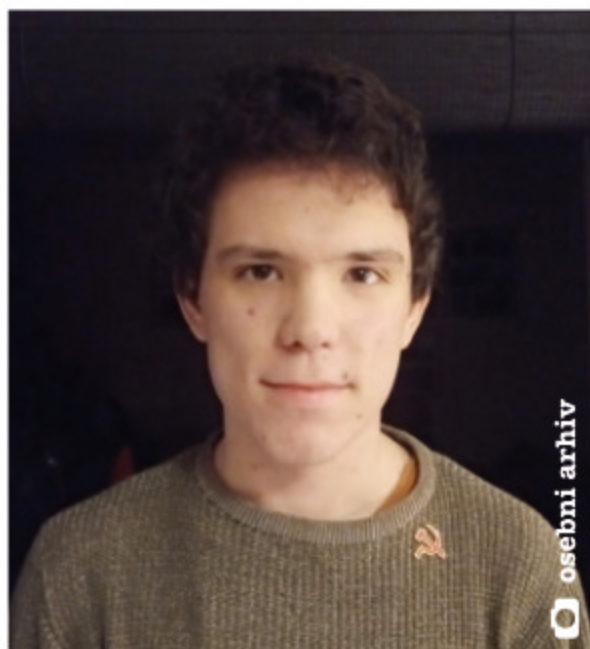
Luka Gaber

Beseda glavnega urednika

Dragi bralke in bralci!

Pa smo spet tu: novo leto, novi izvod Čveke – sicer za razliko od leta 2020 tale revija ni takšna katastrofa. ;) Res pa je pandemija zagotovo imela negativen vpliv na njen razvoj – najrazburljivejše potovanje, o katerem bi lahko pisali, je bilo prečkanje občinske meje, najzanimivejši dogodek pa verjetno takrat, ko si je kdo pozabil izklopiti mikrofona med klicem ... Seveda nas to ni ustavilo, smo pač morali snov črpati kje drugje – recimo v pandemiji sami, kakor tudi v širokem izboru »zabavnih medijev«, kot sta knjiga in film, ki so nam precej pomagali krajšati čas med temi enoličnimi, v stavbo zaprtimi dnevi. In žal izgleda, da bo takšnih dni še kar nekaj tudi ob izidu te revije, če se virus ne umiri ... No, pa bo vsaj vsebina še vedno aktualna. :)

Seveda upam, da ne predolgo – novo leto naj bi nas odrešilo vseh grozot prejšnjega, a očitno ni tako. Ko pa bo pandemije enkrat res konec, verjamem, da bi večina najraje vse pozabila, a menim, da je to najhujše, kar lahko naredimo. Iz izkušenj se je treba učiti in svetovne krize leta 2020 so nam precej nazorno prikazale na eni strani nesposobnost in malomarnost določenih držav/vlad, po drugi strani pa njihovo brezbržno zatiranje lastnega ljudstva. In ne, ne govorim o »zatiranju« obveznega nošenja mask ter ostalih ukrepov proti širjenju virusa, temveč o realnem zatiranju, npr. o rasističnem nasilju nad temnopoltimi državljani v ZDA ali pa o napadih na svobodo medijev tudi v naši državi. Na »nesposobni« strani pa imamo katastrofalen odziv na pandemijo, kljub temu da smo med prvim in drugim valom okužb imeli precej časa za ustrezne priprave. Od slabe komunikacije novih ukrepov do naključnih odpiranj nenujnih storitev ob slabi epidemiološki sliki res ne vem, kaj je naša

vlada razmišljala – očitno so bolj gledali nase in na svojo popularnost kot pa na dobro ljudi.

V celoti je leto 2020, vsaj nam mladim, ki večine prejšnjih kriz nismo doživeli, pokazalo dejansko vlogo države kot orodja v rokah vladajočega razreda in ne ljudstva. Tistim, ki imajo v tem sistemu oblast – in ne govorim nujno o določeni politični stranki, temveč o celotnem družbenem razredu, o lastnikih kapitala – ni mar za nas, razen seveda, kako dolgo in kako trdo lahko zanje delamo. Če se bomo tega v prihajajočih letih zavedali, še imamo možnost kaj spremeniti.

Hm, malo sem zašel ... a zdaj imam dovolj dolgo besedo urednika. :) Končno vas vabim k prebiranju preostalega dela Čveke! Obljubim, da je veliko manj depresivna kot ta uvodnik.

Tibor V. Šušnjara

Mentorjevi poltihi miselni preskoki

Na glas se pogovarjam sam s sabo: Vanilija ali čokolada? Čokolada, seveda! Kitara ali problemi? Logično, kitara! To ali ono? No, recimo ... Rutina ali spremembe? Spremembe, mar ne? Kaj pa vem?!

V redu. Začnimo drugače, tokrat malce tišje. Postavimo si tezo, in to v časih, ko nič ne ostaja tako, kot je bilo: Spremembe so neizbežne! Ah, ni ti treba biti genij, da bi kaj takega ugotovil, kajne? Je povsem res, da nas spremembe tudi silijo v boljše »naložbe« za prihodnost? Obupujem nad svojo začetno mislijo in jo hipoma predrugačim: Spremembe so pač xy, življenjska os pa je neizbežna, pravzaprav v svoji omejenosti tako zelo preprosta, da je pogosto nočemo videti na tak način. Je optimistično dojemanje sprememb mar le slab izgovor za stanje melanholiije, skozi katerega se trenutno obupano skušamo

pregristi? Zavijem se v molk in le filmsko brskam po spominu izpred dneva ali dveh ...

3, 2, 1 ... Slovenija ... Slovenska Bistrica ... vojašnica, moje prazne misli ... Čopova ... še ta nerodni ovinek, prehod za pešce ... zapornica se ukloni elektronskim argumentom daljinskega upravljalnika, nato parkiram avto ... Koliko dni že nisem prestopil praga te stavbe, ki sameva na istem naslovu in kamor, če dobro pomislim, že več kot petnajst let zahajam z velikim zanosom in veseljem? Presneto, moral sem imeti celo potrdilo, da sem sploh lahko stopil na njeno območje! Vhod se praktično ni spremenil, stopim skozi vrata in še vedno name preži razkuževalna točka, tokrat brez »Dobro jutro, gospod profesor!« ali pa kakšnega navadno zaspanega pogleda. Obotavljajoče odrinem notranja nihajna vrata, se s pridrušeno vnemo in skorajda rutinsko ukrojenim klenim korakom ozrem levo do kuhinje, nato pa zdrvim po stopnicah navzgor. »Hoja po stopnicah je zdrava za telo, z njo porabljaš kalorije«, nekaj takega mi reže v oči ob vsakem koraku, medtem ko razmišljam le o tem, kako dolgo že revice niso bile obremenjene z maso kilogramov odločnih najstnikov, ki hitijo v učilnice, da ne bi zamujali, da bi se družili, da bi vsaj poskusili izstopati, da bi nekoč razumeli ... Ustavim se na vrhu stopnišča, kjer sem (zdaj pa je že res dolgo časa od tega!) dežural in strogo nadziral mimoidoče srednješolce, ali imajo na sebi maske oz. ustrezno zaščito in ali upoštevajo predpisano razdaljo. Zavijem levo do svoje najljubše učilnice – nežno poskusim odpreti vrata in ... odklenjena so ... v učilnici igra glasba znanega hrvaškega pop pevca (običajno z njo in ob primerni glasnosti služba prej mine tudi našim pridnim čistilkam!), kot da se ni nič spremenilo. Plakati na steni, računalnik in zaslon na običajnem mestu, tabla je kljub nedavnemu potresu in občutnim popotresnim sunkom tam ... in čista! Vse je na svojem mestu, le resnica je drugačna.

Trenutno stanje pa spet kliče po spremembah ... Kje ste trdni zidovi, polni vrveža, ki smo vas v zadnjem času stlačili v virtualno okolje spletnih učilnic; kje ste knjige, dišeče po minljivosti zamujenih rokov vrnitve; muhe, ki občasno zaidete v hram znanja in tako karseda naravno motite vzgojno-izobraževalno poslanstvo? Kje ste plahi in prebledeli dijaki, ki včasih kot TV-slika brez zvoka kažete svojo začasno nemost, in tisti glasni, ki vseskozi regljate o tem in onem, da šolska ura mine, kot bi pihnil? In kje sodelavci in sodelavke ter skratka vse osebe, ki z mano vred diha to orfejevsko usodo?

“Svetimo, svetimo, zvezdice z neba, pesniku rima naj teče kot treba. Pesmi vesele naj bodo, ne črne,” so vedre zvezdice v vsem znani Ježkovi pravljici ... Večer, 15. januarja 2021 ... Duša ne ugasne, pogled se še ni ohladil, srce še čuti: Spremembe, objemam vašo moč in vztrajno čakam bližnji trenutek, ko se življenje spet vrne v prave tirnice in ko

se Čveka, ki smo jo v uredništvu s trudom, z dobrimi željami, še bolj pa z letos pravzaprav zelo omejeno motiviranostjo spisali, končno znajde v tiskarni, šolski knjižnici in predvsem v vaših rokah, dragi bralci!

Mag. Gregor Artnik

Še beseda ravnateljice

Dragi dijakinje in dijaki, pogosto in precej mislim na vse vas, ki se zdaj že mesece izobražujete na daljavo. Razmišljam o tem, da že težko vztrajate pri računalnikih, saj so to celotni dopoldnevi in zagotovo še kak del popoldneva, in tudi, da vaša volja niha, a da vseeno vztrajate pri trenutnih »pravilih igre«, kar so za večino od vas sporočali tudi vaši učitelji, ko smo pred tednom vrednotili vaše dosedanje delo in sodelovanje z njimi. Vem, da vam gre večinoma zelo dobro.

Moje misli so zato s skrbjo namenjene vsem tistim v večini in tistim ranljivejšim, posameznikom in skupinam. Naj bodo tokratne besede iskren poziv in spodbuden nagovor za iskanje motivacije in nadaljevanje dela, hkrati pa tudi izkaz hvaležnosti za vsako vaše zavzeto odzivanje, kajti v doseganje vaših ciljev vplaga veliko zavzetosti in truda tudi vsak od učiteljev.

Vem, da bi želeli obrniti omejitve tega časa, a vam tudi zaupam, saj se mladi zmorete prilagajati celo bolje od nas starejših in ste v zadnjih mesecih kljub oteženim pogojem učenja uspeli prevzeti (so)odgovornost za svoje znanje. Verjamem, da boste vztrajali, saj je takšna odločitev prav v teh časih še posebej pomembna izbira za vsakega izmed vas – to se ne nazadnje na vaši mladostni poti proti

odraslosti od vas tudi pričakuje.

Popolnoma mi je jasno, da vas včasih obide malodušje. Pomagajo pozitivne misli, ki čudežno odganjajo slaba razpoloženja in vse slabo uspešno obračajo v upanje na skorajšnjo boljšo prihodnost. In gibanje pomaga ... Ko imate vsega dovolj, odidite iz hiše in med hitro hojo opazujte zaspano, a v vsakem času zelo naravno, ki pomaga prekinjati nemirne tokove v glavi.

Najbolj me skrbi, da se ne morete družiti po svoji volji. A predstavljajte si, kako veselo boste to lahko počeli, ko pride pravi čas. Zagotovo vam bo uspelo nadomestiti najboljše.

Če boste vztrajali oziroma ker boste vztrajali, dokler bo treba, naj ne bo skrb za šolo preveč obremenjujoča. Pouk poteka in s posredovanji na daljavo tudi usvajate mnoga znanja. Prepričana sem, da vas sedanji čas opremlja z zavedanjem, da zmorete, in z močjo, da to uresničujete.

Vse dobro vam želim do snidenja v šoli.

Mag. Iva Pučnik Ozimič, ravnateljica

Ekipa se predstavi

JAGODA

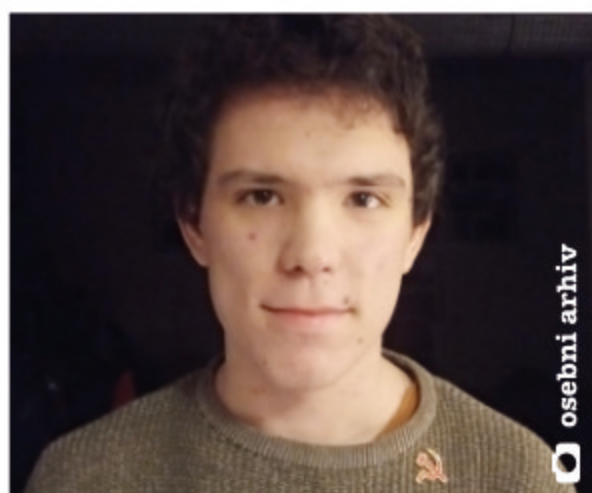
FR

RDEČA

LADY K

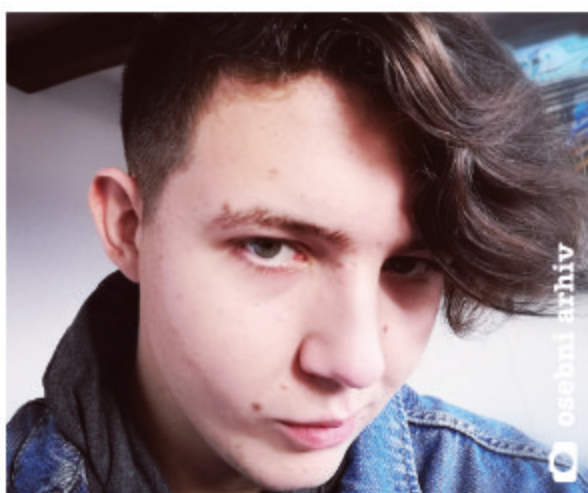
JESEN

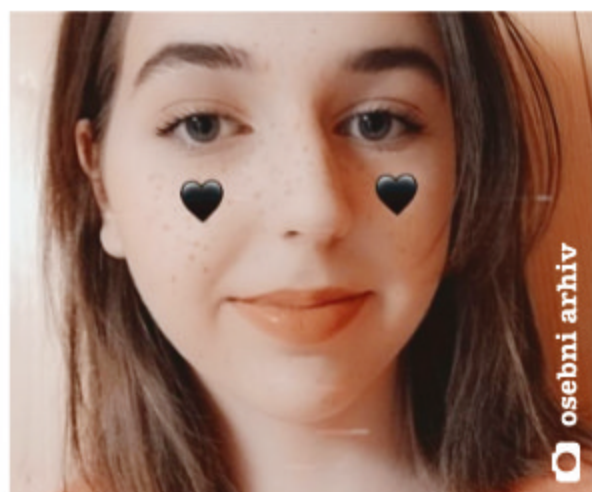
IZA

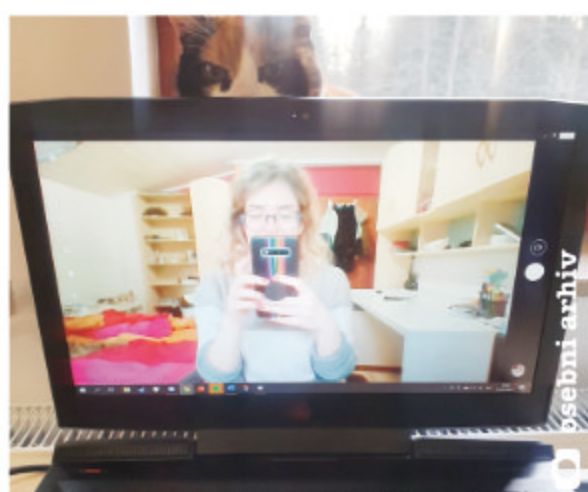
ČESNOV KRUH

PERIDOT 27

OBLIVIOUS

RODOLF

Bodočim dijakom ...

Nino Verdnik

Učenka, učenec,
ali že radovedno razmišljaš, da boš kmalu dijakinja, dijak?

Če bi se rad šolal na Srednji šoli Slovenska Bistrica v programih
gimnazija,
metalurški tehnik,
ekonomski tehnik ali
trgovec,

in to blizu doma,
z najboljšimi sošolci, vrhunskimi profesorji ter
z možnostjo izbrati mnogotere obšolske dejavnosti,

smo tvoja srednja šola!

Spoznaj nas in ujemi nekaj posebnih utrinkov našega življenja, letos v posebni izdaji na daljavo
z besedami naših dijakov v tej simpatični Čveki in na spletni strani šole.
Najdeš nas lahko tudi na Facebooku, Instagramu in kanalu YouTube.

Ugotovil boš, da se veliko naučimo, se dobro razumemo, si pomagamo, ustvarjamo,
precej potujemo in se tudi zabavamo ...

Naši dijaki občutijo celostno podporo in se na šoli dobro počutijo, uspešno zaključijo šolanje,
so na maturi ali zaključnih izpitih nadpovprečno uspešni, se kot nadarjeni vključujejo
v raziskovalno delo zunanjih znanstvenih institucij, so prepoznavni po mnogih, tudi najvišjih
dosežkih na državnih tekmovanjih na več kot dvajsetih področjih, nekateri dijaki nas uspešno
zastopajo tudi na mednarodnih tekmovanjih, številni se povezujejo s šolami po Evropi
in se vključujejo v ekskurzije po Sloveniji ter tujini ...

Z znanjem, ustvarjalnostjo in s sodelovanjem odpiramo vrata v svet na Srednji šoli Slovenska
Bistrica že dobrih 20 let. Naša prizadevanja so lahko tvoja priložnost.

Dobrodošla, dobrodošel!

Mag. Iva Pučnik Ozimič, ravnateljica

Deset mega nasvetov za novince!

Bodoči dijaki prvih letnikov, pozdravljeni! Bliža se čas, ko boste zapustili osnovnošolske klopi in začeli obiskovati srednjo šolo. Da vam bo začetek malo lažji, je tu za vas pripravljenih deset nasvetov, ki vam morda pridejo prav.

1. Prvi šolski dan

Prvi šolski dan v novi šoli je izziv za vsakogar, saj je prva prava izkušnja s srednjo šolo. To je dan, ko spoznamo svoje nove sošolce, profesorje ter vsrkamo atmosfero šolskih prostorov. Če so v vašem razredu tudi sošolci, ki jih poznate že iz osnovne šole, se poskusite držati z njimi, da ne boste sami. Seveda, poskusite navezati stik z vašimi novimi sošolci in stkati nova prijateljstva. Na prvi šolski dan se ne obremenjujte preveč. Če vas skrbi, kako boste oblečeni, se iskreno povedano vašega »outfita« ne bo nihče spomnil na koncu šolskega leta, kaj šele po končani maturi.

2. Soočite se s stresom, da ga boste premagali.

Nobena skrivnost ni, da je srednja šola včasih kar precej stresna. Ravno zato je zelo pomembno, da se znamo s tem stresom soočiti. Jaz premagujem stresne situacije z meditacijo ter različnimi tehnikami dihanja. Nadvse pomembno je prav tako, da imamo kakšen konjiček, ki nam dopusti, da sprostimo svoj stres. Tukaj je treba poudariti pomen kreativnih del, ki nam pomagajo pri izražanju svojih čustev. Iz lastnih izkušenj lahko povem,

da je vaše mentalno zdravje zelo pomembno in da morate sami poskrbeti za svojo lastno srečo.

3. Čutim, da sem v stiski.

Dejstvo je, da je obdobje srednje šole stresno. Včasih pa stres preseže naše zmožnosti ter je preprosto preveč izrazit. Prav vsak včasih potrebuje pomoč, in to, da zanjo prosimo, je zares hrabro. Če potrebujete nasvet ali pa pogovor, so vam vedno na voljo naša šolska psihologinja in različni projekti ter organizacije, ki so v pomoč ljudem v stiski. Če si želite nasveta ali pa le pogovora, da se razbremenite, je Tom telefon v ogromno pomoč. Lahko jih pokličete, če pa vam je neprijetno, lahko uporabite njihovo spletno klepetalnico.

4. Pomagajte si med seboj.

V času šolanja v srednji šoli boste postavljeni pred veliko izzivov. Eden izmed njih bo seveda učenje. Vsi vemo, da vsem ne ležijo vsi predmeti, nekatere snovi eni lažje usvojijo kot drugi. Vsakemu se kdaj zgodi, da snov prebira znova in znova, pa je še kar ne razume. V tem primeru je dobro koga prositi za pomoč. Vedno so nam na voljo profesorji, včasih pa nam še bolj znajo pomagati naši vrstniki. Če imaš kakšnega prijatelja ali pa sošolca, ki snov bolje razume, se ne boj postaviti vprašanja. Tudi ti pomagaj drugim. Če si na nekem področju močen, bo tvoje pomoči vesel marsikdo, ki nima te sreče. Medsebojna pomoč v razredu vas bo še

bolj povezala, tako se boste s sošolci še bolje razumeli.

5. Delajte domačo nalogo!

Narediti domačo nalogo ni priljubljen opravke skoraj za nikogar, sploh po celem dopoldnevu pouka. Je pa vseeno velikega pomena. Ko jo pišemo, se namreč spomnimo, kaj smo počeli pri pouku. Svoje znanje osvežimo in utrdimo, zato se nam je snov tudi lažje naučiti pred ocenjevanjem. Sploh na začetku, ko prideš v srednjo šolo in se obseg snovi poveča, ti bo tovrstno ponavljanje prišlo res prav.

6. Najlepši spomini ne pridejo iz ocen – ne pozabite na zabavo!

Res je, da bodo vaše ocene po vsej verjetnosti zelo vplivale na vašo prihodnost. Ocene vam bodo odprle mnogo vrat v svet višje izobrazbe, vendar to ne pomeni, da bodo tvorile najlepše spomine. Najlepši spomini pridejo od ljudi, s katerimi se družite. Če ste povabljeni na zabavo, to priložnost izkoristite. Za nekatere je srednja šola čas obžalovanj, saj so pred vse ostalo postavljali le ocene. Navezovanje stikov z vrstniki je zelo pomembno, zato izkoristite svoj čas v srednji šoli.

7. Kdor čaka, dočaka – vztrajajte!

Večkrat se nam zgodi, da smo utrujeni. Ob prvem neuspelem poskusu postanemo slabe volje in razmišljamo o tem, da bi odnehali. Takrat se moramo

spomniti, zakaj smo začeli in za koga se trudimo. Zase! V srednji šoli smo s ciljem, da nekaj dosežemo, da nekaj postanemo. Do tega bomo prišli s trudom in z delom. Del vsake uspešne zgodbe je neuspeh, s katerim se tudi učimo vztrajati in delati. Ko bomo dosegli zastavljeni cilj, ga bomo še toliko bolj cenili. Počivaj, vendar nikoli ne obupaj!

8. Bodite odprti za nove priložnosti in prijatelje!

Novo šolsko leto, nova šola, novo okolje, novi sošolci. To lahko marsikoga prestraši. Pomembno je, da veste, da so vaši sošolci na enakem mestu kot vi. Verjetno si vsi želite spoznati drug drugega, zato naj vas strah oziroma trema ne zaustavi pri sklepanju novih prijateljstev. Odprti

bodite tudi za nove dejavnosti, ne bojte se preizkusiti na novih področjih. Tako boste odkrivali tudi sebe, svoje zmožnosti, interese in talente. Na koncu četrtega letnika boste tako bolje vedeli, v čem ste dobri in kaj vas veseli, odločitev, kje nadaljevati šolanje, pa bo lažja.

9. Odkrivajte sami sebe!

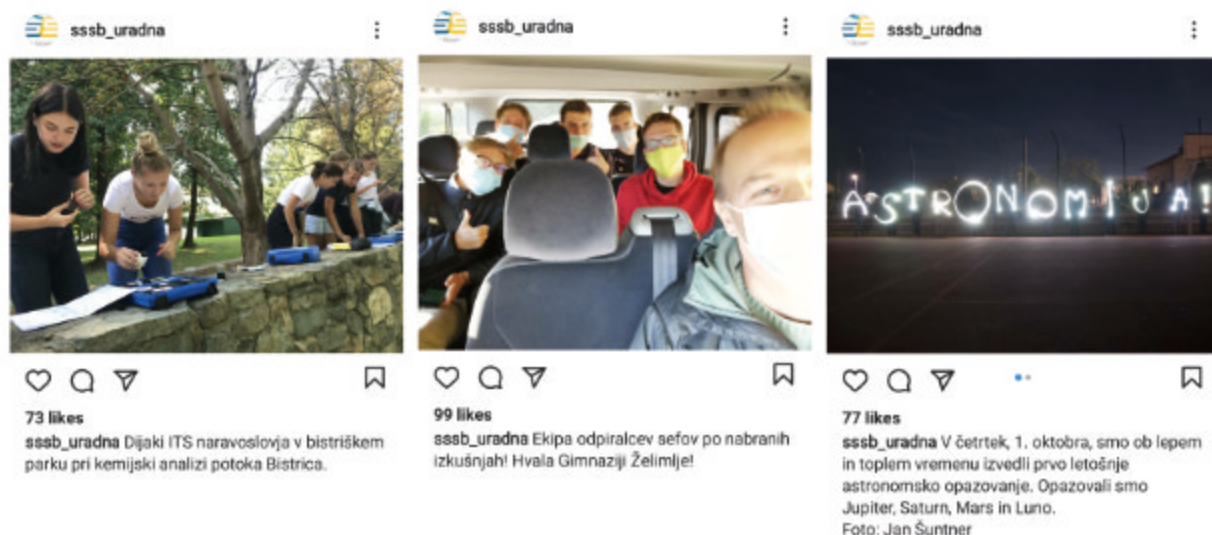
Srednja šola je čas, ko ne spoznavamo le drugih, temveč tudi sami sebe. V tem obdobju odkrivamo, kdo zares smo. Mnogo ljudi pride v srednjo šolo zmedenih ter brez odgovorov na vsa vprašanja, ki jim belijo glavo. Skozi leta in še posebej v najstniški dobi odkrivamo svojo identiteto. Srednjo šolo izkoristite za pridobivanje novih izkušenj.

10. Bodite prijazni do sočloveka!

Prijaznost naj vas ne spremlja le ob vstopu v prvi letnik srednje šole, temveč vse življenje. Biti prijazen je nekaj, kar vas ne stane nič, nekemu pa lahko polepša dan. Tudi vi se boste kdaj znašli v situaciji, ko se boste počutili slabo in si boste zaželeli kakšne lepe besede. Ne pozabite, da jo kdaj potrebujejo tudi drugi. Svet vam daje to, kar vi dajete njemu. S prijaznim in lepim odnosom boste osrečevali druge, ki pa vam bodo to vračali.

**Iza Pučnik in
Luka Urban Kitek**

SŠSB po novem tudi na Instagramu

Letos se je tudi Srednja šola Slovenska Bistrica pridružila priljubljenemu socialnemu omrežju Instagram, in sicer z uporabniškim imenom **sssb_uradna**. Seveda ste vsi vabljeni, da sledite profilu! Tukaj pa je še nekaj utrinkov iz računa.

Tinkara Novak Domijan

 sssb_uradna

Pisci pravih ljubezenskih pisem le pri nas!

V drugi polovici poletja 2020, med krajšim zatišjem pred »nevihto«, ki jo je povzročil drugi val virusa, je na vedno aktualno temo svobode potekal 9. natečaj za najboljša ljubezenska pisma v Sloveniji, ki ga je organiziralo Kulturno društvo Josipine Turnograjske. Do konca septembra je od srednješolcev po celi državi na njihov naslov prispelo kar 91 ljubezenskih pisem svobodi. Med njimi so bila tudi pisma naših dijakov, ki so dosegla odlične rezultate.

Za najboljša ljubezenska pisma v državi je bilo izbrano pismo Dejana Gavriča iz 3. b, 5. mesto je osvojila Lana Prosenak iz 3. a, na 10. mesto pa se je uvrstila Julija Firer iz 2. a. O Dejanovem pismu je strokovna komisija zapisala naslednje:

"Dejanovo pismo se iz izpovedi fantiča prelevi v izpoved mladeniča, ki pogreša otroštvo in vsa občutja, pripeta nanj. Pogreša svobodo, s katero je včasih živel in brezskrbnost, saj o svobodi takrat ni razmišljal, a jo je poznal, se je takrat verjetno niti ni zavedal. Danes vsaka njegova beseda kriči hrepenenje po svobodi. Avtor je na papir utelesil občutja mnogih mladostnikov, ki jih ne zmorejo ali ne znajo ubesediti in so zato neslišani. Kritično se ozira na navade sodobnih družb in pritajeno, a z vsako besedo opozarja, da je otroškost pomembno ohraniti.

Dejan je tako svobodi napisal nadvse simpatično ljubezensko pismo, nagačivo,

igrivo, preprosto otroško, ko je bil drugošolec, in drugega, globoko razmišljujočega, z vidika najstnika. Opaža absurd med tem, kako si je kot otrok želel biti odrasel, zdaj pa, ko je na pragu odraslosti, ugiba, da to ni to, kar si je želel. Vseeno zna ceniti drobne stvari v življenju in jih vedno znova išče v smislu svobode."

Naše tri pisce ljubezenskih pisem sem, večinoma o vsebini njihovih pisem, tudi na kratko intervjuval. Po pogovorih dodajam še njihova pisma – priporočam, da jih preberete. :)

Tibor V. Šušnjara

Klepetali smo z Dejanom Gaurićem

Čestitam za izjemen uspeh! Prvo mesto v državi je res impresivno, a po prebiranju tvojega pisma ni presenetljivo. Svoboda oz. pomanjkanje le-te je vedno aktualna tema. Čeprav je tvoje pismo verjetno najbolj blizu mladostnikom, ki tako kot ti razmišljamo o vseh problemih sveta ob našem vstopanju vanj, sta kritika družbe in hrepenenje po neki otroški svobodi po vsej verjetnosti dobro znana tudi odraslim vseh starosti. Ampak vrnimo se k tebi ... Kaj te je sploh spodbudilo k sodelovanju v natečaju oz. k pisanju tega pisma?

Iskreno povedano, neke konkretne spodbude nisem imel. Profesorica nam je predstavila natečaj in v tistem trenutku sem se odločil preizkusiti svoje sposobnosti ter se nanj tudi prijavil. Mislim, da sem želel samemu sebi dokazati, da zmorem spisati, ustvariti nekaj kvalitetnega, zato menim, da je bilo moje pisanje zgolj za dušo. Zasedba prvega mesta pa je zame samo še češnja na vrhu torte in seveda ogromna čast.

V pismu govoriš o izgubi velikega dela svobode z odraščanjem oz. vstopanjem v realnost, za to pa razberemo dva vzroka: prvi je odraščanje samo po sebi, izguba otroške naivnosti, ki se odlično vidi v kontrastu med prvim pismom »pred 10 leti« ter sedanjim; drugi pa so širši družbeni problemi, ki posameznikom jemljejo svobodo. Misliš, da je te probleme mogoče

premagati in si tako priboriti vsaj del izgubljene svobode?

Morda bo moj odgovor na to vprašanje zvenel malce kičasto. Izrazil bi se s stavkom Problemi so tu, da jih premagamo, saj je to po mojem miselnost vsakega posameznika, ki se sooča s kakršnimikoli težavami. Tako kot večina ljudi menim, da se je s problemi treba soočati in te ovire spremeniti v neko pomembno točko v življenju. Verjamem, da vsak problem predstavlja nek možen izid, ko pa se s temi zapleti soočimo, postanejo možnosti izida neskončne ter nam nudijo potrebno želeno svobodo.

Med globalnimi problemi si navedel tudi COVID-19 in ukrepe proti širjenju povzročitelja te bolezni. To se mi zdi kot dobra iztočnica za bolj splošno vprašanje, in sicer, ali meniš, da je določeno omejevanje osebne svobode upravičeno, če gre za dobro skupnosti?

Haha! Menim, da bo moj odgovor na to vprašanje povzročil ogromno kontroverze. Mislim, da so ukrepi, ki jih sprejemamo (t. i. omejevanje svobode) dobri, saj vseeno verjamem, da je COVID-19 dejanska globalna težava in ne samo neka vladna izmišljotina oz. temelj kakršnekoli zarote. Menim, da so ukrepi oz. ideje za njimi dobre (rekel sem ideje, ker ukrepov samih veliko ljudi ne upošteva), saj je po mojem to neka smernica h končni blaginji in miru, ki nas čakata, ko se virusa dokončno rešimo. Definitivno

mi ni všeč vpliv ukrepov na potek šolskega leta, saj vsem šolarjem onemogoča izobrazbo in socializacijo, predvsem nam srednješolcem pa priprave na maturo in s tem potencialno tudi škodi naši prihodnosti. Ampak upam in sem seveda prepričan, da se bomo težav čim prej rešili.

Ali bi rad kaj povedal vsem drugim mladostnikom, ki se soočajo s podobno izgubo svobode ob »vstopanju v realnost«?

Tu bi moj odgovor spet zvenel precej splošno in vsakdanje. Svoboda vsakemu posamezniku predstavlja nekaj drugačnega, nekaj samo njim sentimentalnega. Od prijateljev, živali, pa vse do športa in knjig, možnosti so torej neskončne. Rad bi jim povedal, da se naj držijo tistih stvari, ki jih osrečujejo, definitivno pa naj v pošteev vzamejo tudi nove ideje, ljudi, predmete ... Kajti nikoli ne veš, kaj/kdo ti zna polepšati dan in potencialno tudi življenje.

Očitno ti pisanje gre zelo dobro. Se nameravaš v prihodnosti udeleževati še več takšnih natečajev ali tekmovanj?

Definitivno je eden izmed mojih ciljev dvigniti in izboljšati svoje pisanje. Mislim, da so prihajajoča tekmovanja zelo dobra podlaga za preizkušanje lastnih sposobnosti ter seveda pridobivanje novega znanja. Zagotovo se bom z veseljem udeležil novih izzivov! :)

Pogovarjali smo se z Lano Prosenak

Čestitam za uspeh! Za začetek, kaj te je sploh spodbudilo k sodelovanju v tem natečaju?

Hvala! K udeležbi me je najprej spodbudila profesorica Lidija Ličen, ki mi je predstavila natečaj, nato pa me je pritegnila predvsem navduhujoča in dovolj svobodna tema natečaja, ki je poskrbela, da so se mi nemudoma porodila mnoga vprašanja in razmišljanja o tej tematiki. Hkrati pa sem kmalu spoznala, da pisanje v obliki pisma omogoča dober način osebne izpovedi in posledično toliko iskrenjši zapis različnih misli in doživljanj.

Pismo si napisala s perspektive jetnika, ki po svobodi verjetno hrepeni bolj kot kdorkoli drug. Kje si dobila navdih za takšen motiv?

Odnos do svobode sem želela prikazati skozi oči nekoga drugega, zato sem svoja občutja zliila z jetnikovimi in jih poskušala preoblikovati v izpoved, prezrcaljeno v njegove okoliščine. Želela sem, da morebitni bralci pisma začutijo njegovo stisko in v njej morda opazijo tudi delček sebe. Navsezadnje niso potrebne verige, da bi se počutili ujet.

V pismu jetnik med drugim ugotavlja, da niti ne ve, kdo mu je odvzel svobodo. Bi lahko na to gledali kot na prispodobo za odtujenost, ki jo mnogo ljudi doživlja v moderni družbi? Torej, nek občutek nesvobodnosti, katerega vzrok pa večini ni jasno viden ali znan?

Vsekakor. Menim namreč, da pogosto težko natančno

določimo, od kod pravzaprav izvira občutek ujetosti, ki ga doživljamo, in se ga zato tudi toliko težje osvobodimo. Odtujenost in neskladnost naših vrednot s splošno priznanimi lahko v nas povzročita dvom vase in v svoja prepričanja. Ta izzove potrebo po tem, da poskušamo siloma spreminjati sebe in postati nekdo, ki bi se čim bolj prilegal drugim. To lahko kmalu doživimo kot nezmožnost ohranjanja zvestobe sebi in lastnim nazorom, kar povzroča občutek omejenosti in nesvobode.

Peto mesto v državi je kar lep dosežek. Se nameravaš v bodoče še udeleževati podobnih natečajev ali tekmovanj?

Da, pravkar pišem besedilo za nov natečaj, tudi tokrat v obliki pisma.

Nekaj urstic smo izmenjali tudi z Julijo Firer

Tudi tebi čestitke za uspeh! Za začetek, kaj te je sploh spodbudilo k sodelovanju na tem natečaju?

Že ko sem bila mlajša, sem zelo rada pisala, vendar sem se vedno udeležila le Cankarjevega tekmovanja. Ko nam je profesor omenil natečaj, se mi je zdela tema, pa tudi celotna ideja, zelo zanimiva. Toda nisem bila prepričana, ali sem sposobna napisati kaj takega. Na koncu sem potrebovala malo spodbude od »posebne osebe«.

V pismu med drugim pišeš o tem, da obstaja veliko ljudi, manj svobodnih od tebe – verjetno pa je tudi kar nekaj takšnih, ki so bolj svobodni.

Meniš, da je takšno stanje družbe, takšna slojevitost, neizogibna? Ali pa bi jo bilo mogoče kako premagati?

Cepprav popolna enakopravnost družbe v teoriji zveni bolje kot slojevita ureditev, je določen politični sistem, ki je deloval v knjigi Karla Marxa, v praksi pa povzročil več škode kot koristi, dokazal, da družba realno ni sposobna živeti v enakopravnosti. Torej mislim, da je razdeljenost, cepprav kruta, neizogibna.

Omeniš tudi negativni učinek tehnologije na svobodo, kar nas verjetno večina opazi tudi v lastnem življenju. A vendar ima tehnologija tudi svoje

prednosti. Misliš, da se je možno boriti z negativnim vplivom tehnologije, ne da bi se odrekli njenim dobrim lastnostim?

Da, mislim, da je to mogoče, vendar precej težko. Že če bi se samo potrudili, da bi preživeli manj časa pred zasloni, bi naredili ogromno zase in za svoje mentalno zdravje.

Deseto mesto v državi je lep dosežek. Se nameravaš v bodoče še udeleževati podobnih natečajev ali tekmovanj?

Da, vendar si nameravam naslednjič vzeti občutno več časa, saj sem pismo napisala tako rekoč "last minute".

Vsem nagrajencem se zahvaljujemo za prijaznost in čas, ki so si ga vzeli za pogovor.

Nagrajena pisma

Pismo Dejana Gaurića, 1. mesto

Opomba pred branjem za tiste, ki jim primanjkuje domišljije

Koncept pisma je fantkova interpretacija svobode AD 2010. Predstavlja si jo v obliki namišljene osebe. Danes je najstnik v poznih letih, ki se prične 'soočati' z življenjem. Kakšna je njegova predstava svobode danes?

Ime: **Tvoj prijatelj D**

Naslov: **Moja soba**

Kraj in pošta: **2310, Slovenska Bistrica**

Slovenska Bistrica, 1. 9. 2010

Ime: **Moja prijateljica S**

Naslov: **Moja soba**

Kraj: **Ne vem**

Zadeva: **Pismo**

Zdravo, S!

Pišem ti, saj te pogrešam in mislim, da morava ogromno nadoknaditi. Mami mi je prepovedala, da se druživa, ker bojda nisi resnična. Rekla je, da sem si te izmislil. Ampak ni res. Vem, da ni!

Kakor koli, danes sem začel obiskovati drugi razred osnovne šole. Imam zelo prijazno in lepo učiteljico, prav tako imam kar 28 novih sošolcev. Mislim, da bomo super prijatelji! Danes smo med odmorom igrali nogomet. Fantje proti puncam, seveda. Bum bam! Veš, kako smo jih premagali! Niti enega gola niso zadele! Potem smo šli na malico. Jedli smo sirove štručke in pili pomarančni sok. Jutri pa imamo za malico hamburgerje. Komaj čakam, S!

Po malici smo vsi dobili rutice in plišastega medvedka. Mojemu je ime Beni. Poimenoval sem ga po svojem psu Benčiju. Moja sosedka ima tudi kužka Bobija. Deklica, ki sedi pred njo, pa nima psa, saj ima kar tri brate in doma nimajo prostora za domačo žival. Poleg nje sedita dvojčka iz Egipta. Pri malici sta mi rekla, da se bomo šli peljat po Nilu. Zraven njiju pa sedi deček iz Turčije. On je zelo skop z besedami in se ne družijo veliko z nami. Imamo tudi razrednega hrčka. Ime mu je Benjamin. Učiteljica nam je rekla, da mu je tako ime, ker je njegova mamica imela deset otrok in on je bil deseti, najmlajši.

Danes sem spoznal toliko novega, S. Upam, da bova tudi midva lahko potovala po svetu tako kot moji sošolci. Mogoče se bova lahko igrala tako kot prejšnji teden. Se spomniš? Po travniku sva lovila metuljčke in štela oblake. Potem nama je moja mami skuhala kakav in sva ob kaminu gledala Smrkce na kanalu Slovenija 2. Upam, da se bova vedno tako zabavala, S!

Lp

Tvoj prijatelj D! ♥

P. S. Ali imajo moji sošolci tudi svojo S? A se boš igrala z nami jutri na igrišču? Kako si se pa ti imela danes? Ne pozabi mi pisat!

* * *

Ime: **DG**

Naslov: **Ulica Svobode 7**

Kraj in pošta: **2310, Slovenska Bistrica**

Slovenska Bistrica, 1. 9. 2020

Ime: **S**

Naslov: **Moje misli leta 2010**

Kraj: **Slovenska Bistrica**

Zadeva: /

Spoštovana S!

Kot vidiš, nama čas ni dobro del. Ne vem, ali je kriva moja puberteta ali je treba kriviti svet. Morda celo kombinacijo obojega. Počutim se, kot da sem tisti trenutek, ko sem stopil v čevlje z vezalkami, sočasno izgubil stik z realnostjo. Najhuje je, da tisto, kar sem poznal prej, sploh ni bila realnost. Pravijo mi, da vstopam v svet odraslih. Govorijo mi, za koga moram voliti, kateri faks in avtošolo naj obiskujem, kje naj se zaposlim ... Draga S, če je to realnost, potem si želim, da nikoli ne bi odrasel!

Iz dneva v dan ugotavljam, da je vse drugače. Midva sva drugačna. Pred desetimi leti sva letala po igrišču in štela zvezde na nebu. Se spomniš teh dni? Se spomniš, kako sva ob kakavu sestavljala legokocke in risala figure iz črt? Najboljši spomini, moja S! Ampak ... Očitno le spomini. Stojim pred ogledalom in se sprašujem, kaj sva postala. Največja želja vsakega desetletnika je 'biti odrasel'. Biti velik in 'odgovoren' z njihovimi besedami; biti 'kul' z otroškimi besedami. Sedaj je odrasčanje zadnja stvar v mojem umu. Vse bolj sem prepričan, da je to samo krinka, s katero naše čiste ume kolonizirajo problemi, kot so davki, položnice, služba, volitve itd.

Ampak to žal ni vse, S! Poleg težav, s katerimi se soočamo kot posamezniki, so tukaj še globalni problemi, ki jih nikoli ni bilo in verjetno jih tudi ne bo konec. Če si sledila dogajanju po svetu, zagotovo veš o protestih za rasno enakost v Ameriki, verjetno si tudi slišala o zvezi LGBTQ in o njihovih težavah v družbi. Naj raje sploh ne omenjam novega virusa COVID-19 in ukrepov, ki smo jih zaradi njega sprejeli.

In to, moja draga S, to je za ljudi svoboda. Zanje so dejstva, da delajo osem ur na dan za minimalno plačilno listo, da imajo streho nad glavo in cesto, po kateri hodijo, pomen svobode. Če se temu reče svoboda, potem me raje obglavite. Za kakšno ceno lahko rečem, da sem svoboden? Vsi cilji, ki sem jih imel kot otrok: biti astronaut in superjunak, biti bogat, biti najmočnejši in največji ..., vse se razblini v trenutku in se zamenja z 'realnostjo'. Prosim, vrni se iz skrivališča, S.

Imam vsaj kanček sreče, da živim v Sloveniji. Smo tiha žepna državnica, kar posledično zmanjšuje nevarnost in pojavljanje kriznih žarišč. Prav tako nam omogoča nemoteno življenje. Vsaj naj bi nam ... Zaenkrat je edina 'kriza' v mojem življenju šola. Zapor, ki se ga prostovoljno udeležujem, saj si brez njega ne bom mogel ustvariti življenja in z njim svobode. Jaz in moje pero se boriva proti legijam testov in centurijam ustnih zagovorov. Ta sveti prvi september se je spremenil iz nogometa na travniku in sirovih štručk v prolog mučenja in dresiranja možganskih celic. Iz ocen s smeškoti smo prešli na krvoločni sistem petih števil, ki nas urejajo v sistem najprilagodljivejših proti tistim, ki svojih talentov ne odkrijejo sedeč nasproti A4-listu in časovni omejitvi petinštiridesetih minut.

Kje so časi, ko sva se z Benčijem sukala po jasah in ko smo za domačo nalogo risali metuljčke? Osnovna šola mi predstavlja najlepše spomine, S. Prenositve pri dvojčkih iz Egipta, ko smo se igrali faraone, in telovadba, ko so naše majhne glave obdajali turbani iz brisač ... Ali pa odmori, ko nam je gospa učiteljica kazala slike iz svojega otroštva in se z nami igrala družabne igre. Tega žal več ni. Čas nas je postavil na druge konce sveta in nam pustil le spomine. Govori se, da sta se dvojčka preselila nazaj v Egipt, saj sta izgubila babico v Kairu. Deček iz Turčije naj bi obiskoval popravní dom, učiteljica iz osnovne šole pa se preživlja od svoje pokojnine.

Zakaj sem jaz na boljšem kot oni, S?

Ali oni niso imeli svoje S, ko so odrasčali?

Ali oni niso bili 'svobodni'?

Zakaj sem jaz svobodnejši od njih in kako je to možno, S?

Iz popolnega otroštva in družbe prehajam v popolno 'neznanstvo' tistega, kar mi življenje še ponuja. V šoli sem se učil o tem, S. To naj bi preučevala stroka psihologije. Pravijo, da si ljudje pojme, kot so svoboda, ljubezen, sreča in še marsikaj, drugače interpretirajo. Bojda obstaja več tipov osebnosti, ki si stvari različno razlagajo. Meni so rekli, da me obdaja melanholija in da vidim svet skozi oči potrtega posameznika in pesimista. Moj odgovor je bil: »Počakajte še deset let, pa se Vaše mnenje ne bo razlikovalo od mojega!«

Nimam več črnila, S, zato končujem to pismo in te prosim, da se nehaš skrivati in mi bežati. Potrebujem te!

Lp

Tvoj stari prijatelj D

P. S. Ti si najboljša stvar, ki se mi je pripetila v življenju. Čeprav ti tega ne povem dovolj pogosto, vedi, da si brez tebe ne predstavljam življenja in da ljubim vsak trenutek, preživet s teboj! Se slišiva čez deset let!

Pismo Lane Prosenak, 5. mesto

V temi, dan CCCLXXV, odkar Te ne poznam več

Svoboda,

hrepenim po Tebi.

Ne spominjam se dne, ko sem prvič uzrl Tvoj obraz, a še vedno imam pred svojimi očmi dan, ko sem Te videl zadnjič. Ko si še zadnjič dahnila svojo blago sapo v moj obraz in me privabila iz globočin. In potem naenkrat – zastre se mi pogled v nebo, okoli srca se oklenejo vrvi, sonce mi je tuje. Danes Te ne poznam več. Tudi če bi Te videl, Te ne bi prepoznal. Spremeni se pojava, po kateri si hrepenel toliko časa, takoj, ko jo dobiš v svoje roke. Svoboden Te ne more ljubiti, kot Te ljubim jaz. Tvoja roka že tako dolgo počiva v njegovi, da je sploh ne zaznava več, toda jaz Te neprenehoma ohranjam v svojem srcu.

Skušam odleteti k Tebi, a moja krila so ostala zavrta. Priklenjen sem bil k tlom in tukaj bom ostal. Vsak umira na svoj način. Tako umiram jaz. Brez Tebe. Počasi se mi okovi zažirajo v meso in nekega dne se bodo zažrli v moje bistvo.

Lahko bi rekel, da sem zavisten pticam, ki svobodno letijo pod širnim nebom. A nisem. Zavisten sem sončnicam, ki so pritrjene k tlom, a vendarle nenehno obračajo svoje mile obraze k soncu. Spoštujem njihovo vero, a sam ne najdem moči, da bi jo gojil tako pristno kot one.

Jaz sem človek, svobodno bitje. Človek, svobodno bitje. To sem jaz. Svoboden. SVOBODEN. Tako si lažem v teh osamljenih nočeh. Balzam za mojo brazgotinasto dušo. Takrat se zazrem v svoje dlani in opazujem razpredene žile, ki se kačasto vijejo pod mojo kožo. Vidim, kako se srce z vsakim udarcem bori, da bi pognalo kri po njih. Življenje, najskrivnostnejši čar, ki si ga lahko zamislim. Svobodna domovina, v njej svobodni ljudje, kaj bi si človek lahko želel lepšega. A jaz sem ujet. Kako neumno! Jaz sem neumen! Toda ali veš, kaj je najhuje? Da ne vem, čigav ujetnik pravzaprav sem. Sebe? Usode? Svoje preteklosti? Strahu? Kdo je ta, ki mi brani, da bi Ti podal roko? Da bi se združil s Teboj in Te ne izpustil več iz svojega objema?

Izkopal sem grob za svoje ujetništvo. Sedaj čakam nate, da vržeš nanj še zadnje prgišče zemlje in ga pokoplješ za vekomaj. Da z menoj zaplešeš valček vklenjenih duš in me osvobodiš. A to so bila zmeraj le moja sanjarjenja. Resnica je bila vedno skrita Tvojim očem – do sedaj. Bojim se Te. Sploh ne vem, kaj bi storil, če bi se zidovi zares porušili in bi se pred menoj razprostrl pogled v neskončnost. Bi poletel? Ne. Lastne strasti in hrepenenja me plašijo in mi s tem branijo tako veličastno dejanje.

Nekoč so me še obdajali Tvoji iskalci, a zdaj jih več ni. Tisti, ki so verjeli, so izginili, spremenjeni v kopico ugašajočih, medlečih luči. Pohlevni, vdani, prazni. Njihove kalne oči strmijo v pustinja prašnih tal, ne vedoč, da je nad njimi prostrano nebo in bleščeča pojava sonca. A kaj jih obsojam, ko si tudi sam ne drznem dvigniti svojega pogleda?

Včasih se mi prikažeš v sanjah in takrat zaslišim, kako Te kličem. Mati, reši me! Mati! A ni odmeva. Segam po Tebi in grabim po Tvojem prividu, a vselej se zbudim, grabeč hladna tla. Poskušam Te zagrabiti, a se mi izmikaš. Toda ko tako sedim tukaj in premišlujem o Tebi, ugotavljam, nemara prvič, da Te ne morem ujeti – Ti si svobodna. Kako bi Te sploh lahko ujel, ne da bi Te s tem uničil?

Očitno bosta najini poti morali ostati nestični, a moje srce bo večno bilo zate. Jutri Ti bom posadil vrtnico, jo pojl s svojimi solzami in gledal, kako se nežno odeva v svojo rdečino. Vsakokrat, ko bom zagledal njeno lepoto, bo moje srce vztrepetalo v misli nate. A ko bo ovenela, želim, da prideš po njene zardele lističe in jih odneseš s seboj v svobodne višave. Predstavljal si bom, da nosiš moje srce.

Z vso ljubeznijo in spoštovanjem
Jetnik

Pismo Julije Firer, 10. mesto

Draga Svoboda!

Spet sem tu, za to veliko preširoko pisalno mizo. Ponovno molče strmim v prazen list papirja in v glavi mi neprenehoma brenči od misli in občutkov. Spet mislim nate in na tvojo abstraktno veličino. Oh, pa saj me ne bi razumela. Kje sploh si? Mar kdo to sploh ve? Saj si le eden izmed mnogokaterih konceptov iracionalnega človeškega uma. Nemogoče te je definirati ali opisati z ozkim spektrom besed, ki ga premorejo moje misli.

Nikoli ne boš tu z mano ali s komerkoli drugim, v vsej svoji popolnosti. Zakaj bi sploh bila tukaj? Zate sem nihče, le eden izmed ujetnikov socialnih konstrukcij, ki mi govorijo, kako naj mislim, se vedem in posledično ... živim. Prav vse nas gledaš zviška. Mar res ne obstaja nobeden, ki bi bil dovolj dober zate? Morda me imaš res raje kot fizičnega sužnja. Da, ne pozabiš name kot na delavca, ki si vsak dan lomi hrbet z vsakim zamahom tega ali onega orodja. Res je, da mi ni treba delati od trenutka, ko se prvi sončni žarki dotaknejo jutranje rose, pa vse dokler svetlobe ne pogoltne noč. Bolj si z mano kot z naključnim indijskim dekletom, ki ji starši določijo usodo in preostanek življenja glede na to, koliko denarja premore njegov žep. Dovoliš mi, da grem, kamor hočem, verjamem, v kar in kogar si želim, kar pa vendar pomeni, da nisi z mano v celoti. Čeprav te vso hočem zase, tega ne morem storiti. Ne morem si te prisvojiti. Tudi če bi mi dovolila, če bi prišla bližje in bila vsa moja, bi bil to le dokaz mojega egoizma. Zakaj bi si te zaslužila jaz, zakaj ne kdo drug? Vem, da pripadaš vsem, a vseeno nikomur v celoti. Če bi te kdorkoli vzel zase, te ne bi nič več ostalo za kogarkoli drugega. Vsi bi se morali prilagajati le enemu posamezniku, pravila bi utonila v pozabo. Pa čeprav jih je večina le za to, da se kršijo – če bi popolnoma pozabili na njihov obstoj, ne bi bili nič boljši kot praljudje ali trop ponorelih opic. Hočem te, pa vendar te ne smem imeti!

Zdi se mi, da si bila včasih bližje. Ne samo meni, ampak tudi drugim. Preden smo bili vsak po svoje fiksirani na telefon. Ko so otroci bosonogi tekli po cvetočih travnikih in med rožami lovili metulje; ko nismo razmišljali, kako lepo bi bilo, če bi bili kdo drug; ko se nismo ukvarjali s stranskimi profili naših obrazov ali kako je desna obrv malce debelejša od leve. Bili smo tako brezskrbni in polni veselja! Potem pa nas je pogoltnila črna luknja moderne tehnologije. Zdaj nihče več ne opazi ne metuljev ne dišečih travnikov. Vedno hitreje bežiš.

Oh, kako si kruta. Koliko ljudem uideš, koliko te ne bo nikoli srečalo. Ti res ni mar za milijone, ki so se borili zate? Za vse, ki so padli v boju, da bi te lahko izkusili? Sploh veš, koliko jih je izdahnilo, da bi te morda lahko vsaj malo občutili? Res ne razumem, kako si lahko tako brezčutna. Še bolj kot ti pa sem nora jaz, ki te kljub vsej tvoji vzvišenosti tako brezpogojno in neomajno ljubim.

Tebi vdana Julija Firer

Sodelovanje z RTV je zakon!

Vsi smo že kdaj razmišljali, kako bi bilo delati na televizijski postaji. Čeprav letos nismo dobili celotne izkušnje, smo pa doživeli kanček čara takšnega poklica. V sodelovanju z RTV Maribor smo pripravili prispevek, ki je bil predvajan v oddaji TELE M kot del nove rubrike Mladi so zakon. Ekipo smo sestavljali Alen Juhart, Nika Pušič, Tibor Vito Šušnjara, Tinkara Novak Domijan in Zarja Radulović. Ustvarjali smo pod mentorstvom mag. Gregorja Artnika.

Če si že kdaj sanjal o tem, da bi bil na televiziji, se to verjetno zdi kot sanjska začetna priložnost, a se najbrž kar hitro pojavi vprašanje: »Kako pa sploh pripraviti prispevek za televizijo?«

Seveda smo morali začeti z izbiro teme – za nas je ta ideja bila dvajseta obletnica šole oz. dogodki, s katerimi smo jo obeležili, pri čemer smo se osredotočili predvsem na slavnostno prireditve in srečanje nekdanjih dijakov. Praviloma je nato na vrsti točka, ko naj bi formulirali točen načrt izdelka, a pri nas je ta bil le približen. (: Nato smo zbrali material že narejenih posnetkov, napisali besedilo za naša napovedovalca in že smo bili pripravljeni na snemanje!

Snemanje materiala za šolske projekte je vedno kaotično in čisto vse postane mogoče –

tokrat smo se po pomoti zaklenili na streho, pet minut čakali, da pes neha lajati, naknadno smo morali dodatno snemati zaradi napake in prevečkrat je trajalo vsaj pet minut, da smo posneli eno vrstico teksta. Kljub temu pa je snemanje res med najbolj zabavnimi deli vsega tega in spominjamo se ga večinoma le po smehu, ki ga ravno ta kaos prinaša.

V naslednjem delu, montaži, pa se zgodi vsa čarovnija – vse dotedanje delo preide v eno celoto in končno vidimo sadove našega truda. Verjetno pa tudi predstavlja ravno najtežji del! Včasih res skoraj obupamo, ko gledamo deset posnetkov enega trenutka in niti eden ni v redu, a je vse poplačano, ko vidimo končni izdelek. Ustvarjanje posnetka je bilo tokrat še posebej zabavno, saj smo imeli popolno kreativno svobodo in super mentorja.

Ko je prispevek narejen, vsa dokumentacija urejena in vse uspešno oddano, pa samo še nestrpnost čakamo, da našo stvaritev končno vidimo na velikem zaslonu. Občutek je odličen in izkušnjo bi z veseljem še ponovili. V načrtu smo imeli nov prispevek, a nas je covid-19 na žalost prehitel. Upamo pa, da se bo naslednje leto novinarski projekt uspešno nadaljeval. (:

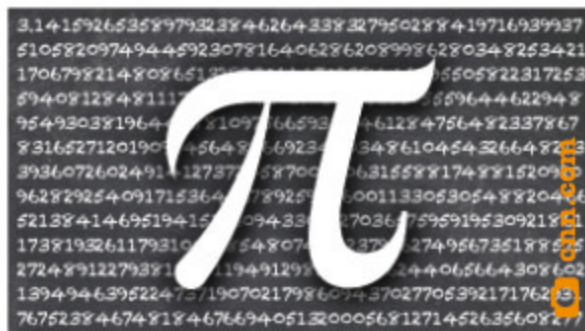
Tinkara Novak Domijan

Piezije 2020

Tako kot že številna leta poprej, je tudi v lanskem letu v okviru dneva števila π (14. marec) potekal literarni natečaj Piezije. V okviru tega literarnega natečaja so dijaki sodelovali z literarnim prispevkom, ki ustreza naslednjim kriterijem:

- zapisan je v zborni slovenščini;
- ustreza zahtevam pifilologije, torej mora število črk v n-ti besedi sestavka biti enako n-ti decimalni v desetiškem zapisu števila π ; za cifro 0 se uporabi beseda z desetimi črkami;
- besedilo mora biti smiselno vsebinsko povezano.

Da je literarni prispevek ustrezal pifilologiji, so torej morale imeti besede po

vrsti tolikšno število črk, kot ima vrednost po vrsti enaka decimalna števila π . Da si boste to lažje predstavljali, prilagamo nekaj prvih deset decimal števila π .

Na naš naslov je prišlo kar precej pi-pesmi. Izbrali smo tri najbolj posrečene in jih predstavljamo v nadaljevanju.

Filip Rap

π

Potovanje skozi čas

Vse v prid, o stari zgodovini, je nabral,
hitro šel skozi pretekle, oddaljene dogodke,
harmonijo – rad bi tam raziskal.

Poln znanja bi postal,
toda tam res strahote sam ni zaželel,
monarhijo – tamle pokvarjeno je izbrskal.

Diktator svet v zmešnjavo zalučal,
v vstaji popolnoma smo premagani.
Samodržec naj popusti,
načrt o revoluciji zopet zablesti.

Je okrutnosti ogledoval zadosti,
hudi dosedanji časi bili,
odšel razburjen – za čas sedanjosti.

Tinkara Novak Domijan, 4. a

π

Druqa prispela pesem:

Kje v raj, v novem spoznanju
je veselje, sreča, nov obraz,
potreben neskončne topline?

Zavedanju uma,
ki rad prevzame naša čustva,
je skrito okno zla.

Kot bolečina, bil je temačno pokvarjen,
bolan, resigniran in brezupen.
Žalostno hodi v bodočnost bližnjo,
v potrto globočino upa.

Prekrižal ljubljani dom, družino,
voljo v božanskost sveta.

Utopljen je!

Anja Kokol, Jaka Smogavec, Nino Pinter, Anika Nagode, 3. a in 3. b

Tretja prispela pesem:

Sem v šoli, v peklu, umirajoči tu sobani.
Štiri dni usiha učilnica biologije.
Ustraši paramecij vse tu nas.
Spolovil zdaj nočemo se naučit' zato, ker smo izmučeni.
Daj se spolovil praktično nauči.

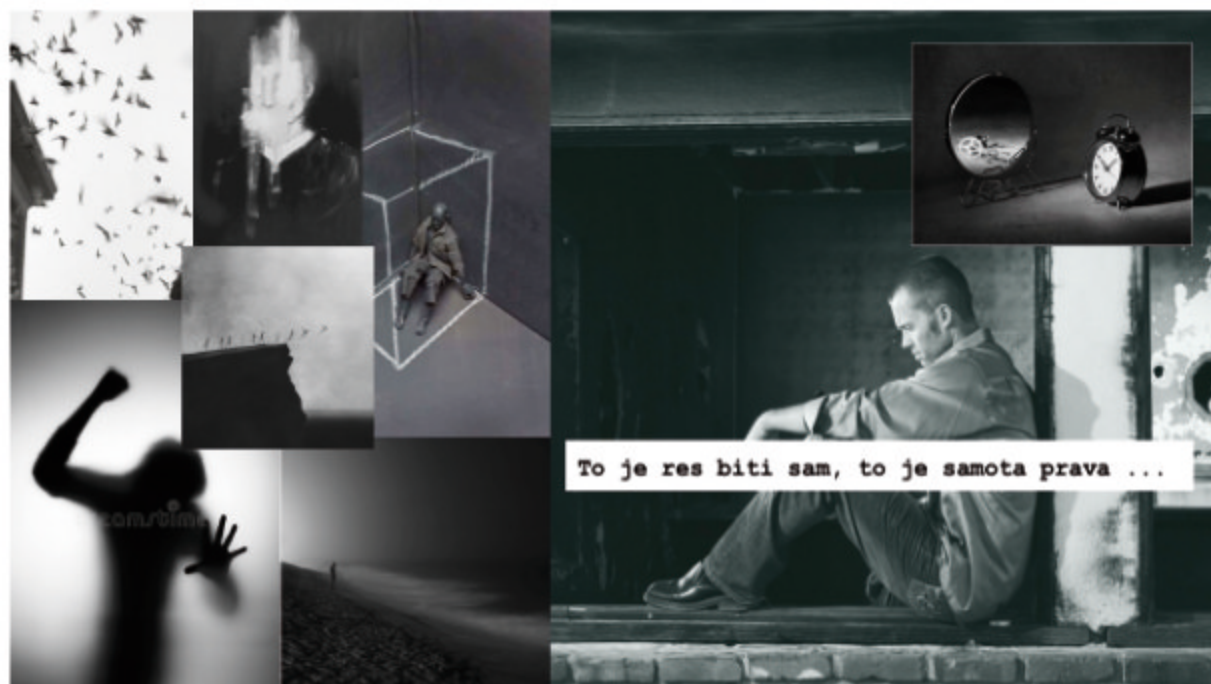
AET, 4. b

π

Ustvarjalni kot vedno!

Letošnja šolska koronasituacija nam ni povsem vzela motivacije za delo, še več, tudi navdiha za književnost nismo izgubili. Predstavljamo vam nekaj ustvarjalnih umetnostnih utripov, ki so priromali v spletno učilnico za

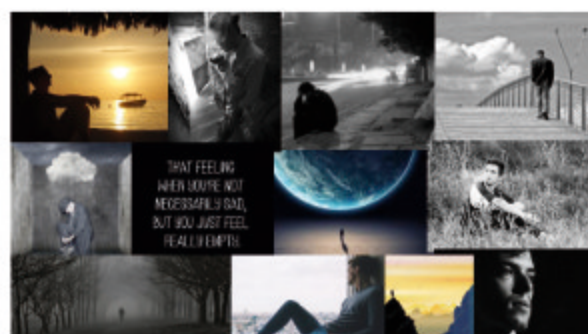
slovenščino ob obravnavi slavne lirsko-epske pesnitve lorda Byrona *Romanje grofiča Harolda*. Preverite, kako so se dijaki in dijakinje 2. a na »klasiko« odzvali s »pesniško-vizualnimi priponkami«. Uživajte v sliki in besedi!

Neža Dovnik

Neža Rojs

Anja Lončarič

Jazjazi?!

Profesorji pri pouku v šoli:

»Nehajte govoriti!«

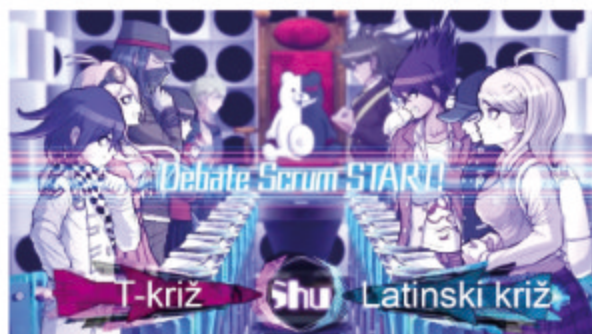

Profesorji pri pouku na daljavo:

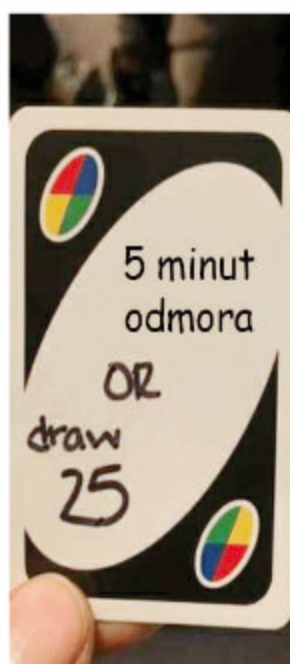

»A lahko kdo reče karkoli, prosim?«

Ko pri slovenščini nekdo
omeni križ ...

Jaz: izmerim hipotenuzo z ravnilom.
Pitagora, ki me gleda iz nebes:

Splošne resnice o šolanju na daljavo

Čas, v katerem smo se znašli, nas je sprva vse močno presenetil. Stvari, ki so se nam zdale samoumevne in vsakdanje, zdaj veliko bolj cenimo. Že drugič v tem letu smo primorani biti doma, zato smo se v tem času soočili tudi z delom na daljavo. Kot vsaka stvar ima tudi ta dobro in slabo stran.

Mnogo dijakov je v tem času našlo precej dobrih stvari. S tem načinom dela si vozači prihranimo veliko časa, ki ga lahko zdaj porabimo za svoje hobije in prosti čas. Sama imam zdaj čez dan veliko več prostega časa, ki ga sicer ne bi imela. Velika prednost je tudi, da lahko dlje spimo in smo tako bolj zbrani »v šoli« ter imamo čez dan več energije. Urnik in delovno okolje si lahko uredimo in organiziramo sami, zato se bolje počutimo in je večini v veliko pomoč. Nekaterim je velik plus tudi to, da imajo med poukom mir in lahko zbrano poslušajo in ni tistega šušljanja kot sicer v razredu, čeprav le-to vsi vedno bolj pogrešamo.

Kar hitro pa smo ugotovili, da ne bomo doma le dva tedna, kot je bilo v prvotnem načrtu. Sčasoma so se med delom pokazale tudi pomanjkljivosti. Ena od teh je definitivno pomanjkanje motivacije, ki v teh

turobnih dneh iz tedna v teden peša. Tako delo zahteva veliko organizacije in samoiniciative. Sami smo lahko do sedaj že spoznali, da se moramo čez dan dobro organizirati, ker se nam drugače, s prepogostimi pavzami, delo zavleče v pozne večerne ure in ne zmoremo urediti vsega potrebnega. V tem času pa smo zelo prikrajšani za druženje s prijatelji v našem prostem času. Ni tistih popoldanskih druženj po šoli in ob vikendih, ki bi bila, če bi se vse odvijalo normalno. Marsikdo se tako doma počuti osamljenega, še posebej, če nima sorojencev, ki bi mu krajšali čas. Vedno bolj se podajamo v rutino, ki ni nič kaj dobra, saj se okoli nas ne dogaja toliko stvari kot v normalnem življenju.

Prikrajšani pa so tudi športniki, ki v tem času ne morejo izvajati svojih treningov in se tako slabša tudi njihova zagnanost pri športu ter kondicija, saj morajo trenirati doma.

Med samimi urami je zelo otežena tudi interakcija med dijaki in učitelji, saj le-ta poteka preko videokonferenc. Dijaki se nočejo ali ne upajo oglasiti pred sošolci, zato je učiteljem precej težje držati rdečo nit skozi uro in je v »razredu« zelo tiho. To se mi

zdi najslabša stvar pri delu na daljavo. Na naše veselje ali žalost pa se včasih zgodi tudi to, da se nam prekine povezava ali zruši spletna stran. Tako tisti dan ni možno izvajati pouka, kar včasih sploh ni tako slaba reč. :) Vseeno se to ne sme dogajati pogosto, težave pa nastopijo tudi ob pridobivanju ocen.

Meni pouk na daljavo še kar ustreza, če dam na stran tehnične težave, ki se kdaj pa kdaj pojavijo. Veliko mi pomeni, da sem lahko ves dan doma in da lahko zjutraj dlje spim. Učenje si lahko razporedim čez dan, tako kot mi ustreza, in zdi se mi, da ni toliko stresa, kot ga je sicer v šoli. Najdem pa tudi prosti čas za druge stvari, kot so gledanje filmov, peka peciva, sprehodi in preživljanje časa z družino.

Res pa je, da moramo delo na daljavo opravljati resno, če ne še bolj zagnano kot v šoli, saj moramo zdaj vanj vložiti več truda, kajti to bo del našega uspeha, ki se bo posledično odražal tudi na maturi. Verjamem, da se vsi strinjamo, da komaj čakamo dan, ko bomo lahko spet normalno sedli v šolske klopi, četudi z maskami in razkužili.

Kaja Dolenc

Kaj menim o koronačasu?

Leto 2020 si bomo zapomnili vse življenje, ne samo zaradi preproste letnice za tiste, ki si letnic ne vtisnemo v spomin, ampak predvsem zaradi koronačasa.

Marca smo bili vrženi v vodo tako »plavalci« kot »neplavalci«. Brez kakršnih koli izobraževanj smo se morali spopasti z doslej neznanimi videokonferenčnimi orodji in popolnoma spremeniti način dela. V nas se je prebujal strah zaradi neznanega, nepredvidljivega in občutka nemoči. Porajala so se vprašanja, kako dolgo bo še trajalo učenje na daljavo, bili smo negotovi. Znašla sem se v vlogi učiteljice in mame maturanta. Morda sem ravno zaradi tega veliko razmišljala o dijakih, ki pa nimajo primernih pogojev za tak način dela, nimajo svoje sobe, da bi lahko

videosrečanja spremljali nemoteno, in nimajo primerne opreme ali dobre internetne povezave. Pogrešala sem pristen stik z dijaki. V razredu, tudi s tridesetimi dijaki, zelo hitro opazim, kdo je zasanjan in je v mislih daleč proč, kdo se zagleda skozi okno in se dolgočasi. Opazim tudi tistega, ki zbrano sledi razlagi in razume povedano. Vsega tega zaslona ni mogoče zaznati. Pri učenju od doma odpade pot do šole in s tem prihranimo čas, vendar tudi ni izgovorov zaradi zamujanja avtobusa ob novo zapadlem snegu.

Tako je minilo šolsko leto in jeseni smo se z velikim veseljem vrnili v šolske klopi. Pogrešali smo drug drugega, vrvež po hodnikih in osebne odnose. Ni trajalo dolgo. Po dobrem mesecu se je situacija ponovila.

Vendar je bilo tokrat lažje, saj smo vsi gradili na izkušnjah, učitelji pa smo se poenotili pri uporabi tehnologije.

Ljudje smo učljivi in prilagodljivi bitja. V tem obdobju smo usvojili mnoga znanja, ki jih v običajnih razmerah ne bi. Spoznali smo dijake iz drugega zornega kota, v mislih imam njihovo iznajdljivost, spretnost, izvirnost pri izvedbi laboratorijskih vaj v domači kuhinji, pri izdelavi voščilnic in celo videovoščilnic, v katere so vtkali same sebe.

Pridobili so (in smo!) popolnoma drugačna znanja in veščine. Življenje gre naprej. Iz težkih situacij izstopimo močnejši ...

Mag. Damijana Gregorič

Moja pogled na delo na daljavo

Zaradi že zelo dobro poznane situacije smo bili ponovno prisiljeni zapustiti šolske klopi in se vrniti k delu na daljavo. Za marsikoga je to grozna izkušnja, spet drugim ustreza.

Sama zagotovo spadam v skupino slednjih, saj sem se v delu na daljavo našla. Veliko več lahko spim, kar je resnično zlata vredno. Vedno se učim zvečer, zato tistih 45 minut spanja več zjutraj, pa tudi med kakšno prosto uro pride prav.

Pouk je mirnejši, ni toliko motenj kot v šoli. Bolj sem skoncentrirana in se osredotočam le na snov in ne še na vse drugo. Sem bistveno bolj sproščena, predvsem med ocenjevanjem znanja. K sproščenosti pripomore tudi domače okolje, saj ni tistega groznega občutka, ki pred testi vlada v razredu.

V lanskem šolskem letu je bilo več samostojnega dela, kar

je zame tudi predstavljalo veliko prednost. Za šolo sem lahko delala, kadarkoli sem želela, si naloge razporedila v krajše intervale čez dan. Največ sem naredila zvečer, takrat sem najbolj produktivna.

V novem šolskem letu pa so se stvari pošteno spremenile. Imamo bistveno več videokonferenc, kar je zame ogromna pomanjkljivost. Celo dopoldne sedim pred računalnikom, popoldne pa delam domače naloge in se učim za ocenjevanja. Imam vedno manj motivacije za delo in učenje, popoldne sem izčrpana in se komaj spravim nazaj »za zvezke«. Boli me glava, bolj me oči. Zelo bi mi bilo všeč, če bi večkrat dobili zaposlitev namesto videokonference in bi malo manj časa preživeli pred računalnikom.

V začetku decembra smo imeli športni dan. Brez

kakršnegakoli obotavljanja lahko rečem, da se športnega dneva še nisem nikoli tako veselila. Nisem se veselila tistih štirih ur hoje, ampak dneva, ko bo računalnik lahko ostal ugasnjen. Kljub slabemu vremenu je bil športni dan eden izmed lepših dni letošnjega dela na daljavo. Lahko sem si odpočila od napornih videokonferenc in si nabrala energije in motivacije za konec koledarskega leta. Upam, da bomo v prihodnosti imeli športne dneve oziroma dneve brez računalnika bolj pogosto.

Delo na daljavo mi torej po večini ustreza, zelo pa pogrešam sošolce in pristen človeški stik. Srčno upam, da se razmere kmalu izboljšajo, da se bomo lahko kmalu vrnili v normalnost.

Kaja Vidmar

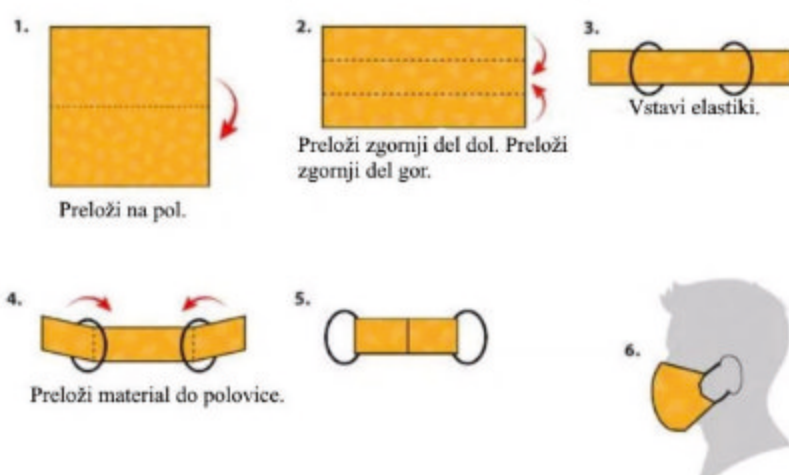

Izdelaj svojo masko!

Vir: <https://www.cdc.gov>

V času korone, ko vsepovsod potrebujemo maske, je priročno, če si jo znamo izdelati, zato so tukaj trije lahki načini, kako sami naredite masko doma.

1. Masko iz rute in elastike za lase

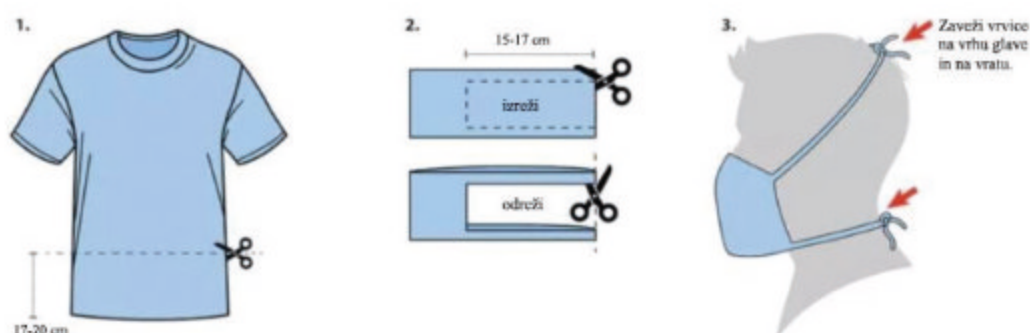
Potrebovali boste:

- kvadratno ruto ali šal,
- dve elastiki za lase,
- po želji še papirnato servieto ali kavni filter za boljšo zaščito.

To je najlažji in najhitrejši način, kako izdelati zaščitno masko. Ruto najprej preložite

na pol, nato pa še dvakrat (po dolžini od zgoraj in spodaj proti sredini). Pri tem lahko po želji dodate kos papirnate serviete ali kavnega filtra, ki pa ga morate redno menjati. Zatem položite elastiki okoli rute in prepognite material proti sredini. Če je mogoče, konce rute zavijajte.

2. Maska iz majice

Potrebovali boste:

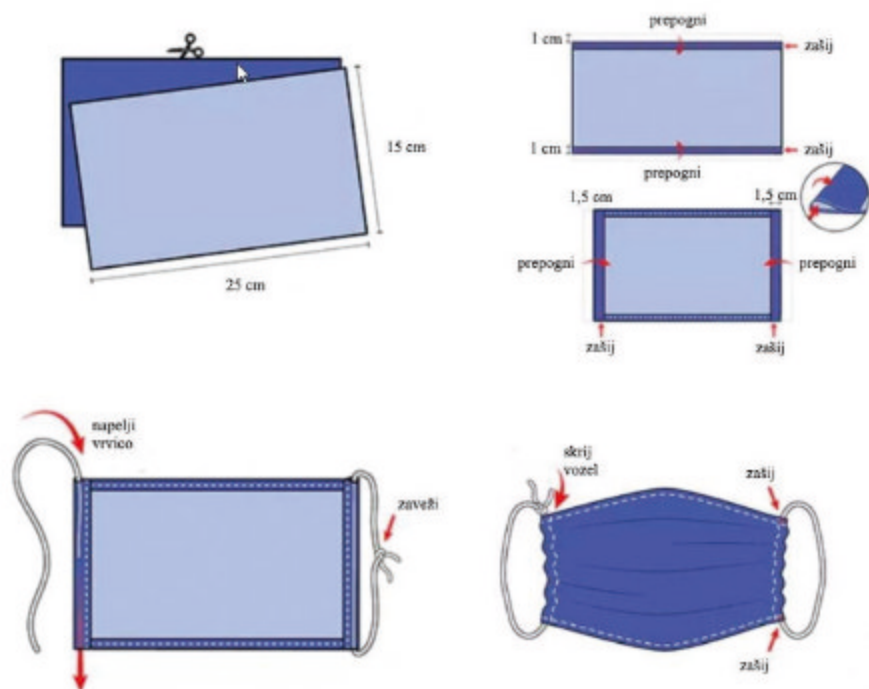
- majico,
- škarje,
- po želji še papirnato servieto ali kavni filter za učinkovitejšo zaščito.

Če imate kakšno staro majico, ki je ni škoda razrezati in ni preveč raztrgana, jo lahko

enostavno pretvorite v uporabno masko.

Spodnji del majice odrežete tako, da bo širok od 17 do 20 cm. Trak, ki ga dobite, razpolovite in prerežite tako, da dobite štiri trakove za pritrditev maske, ki merijo od 15 do 17 cm. Trakove zvežete skupaj tako, da vam velikost maske ustreza.

3. Maska iz blaga in elastike

Potrebovali boste:

- blago (25 cm x 15 cm),
- 2 x 15 cm elastike,
- šivanko in sukanec,
- škarje,
- po želji lahko dodate žico za nos.

Preden začnete, si morate pripraviti blago (uporabite lahko tudi dve različni vrsti blaga, da lažje razberete pravo stran maske), nato pa daljša robova prepognite za približno 1 cm in ustrezno zašijte. Na zgornjo stranico lahko

dodate še žico za lažje oblikovanje maske okoli nosa. Zatem na krajši strani prepognite 1,5 cm ter zašijte (pustite malo prostora za elastiko). Ko ste to naredili, skozi napeljite elastiko in jo zavežite tako, da vam bo velikost maske ustrezala. Pri tem si lahko pomagata z lasno sponko ali z večjo iglo. Za konec pa vozel skrijte in dodajte nekaj šivov, da elastika ostane na mestu.

Maja Korošec

Čas za umetnostni intermezzo

Verjamemo, da vsak obožuje trenutke, ko ima priložnost spoznati kakšno novo zgodbo, ki mu lahko poživí dan – letos pa smo pretežno zaprti v hišah imeli še več časa za različne medije. Predstavljamo vam nekaj kratkih predlogov, ki vam jih toplo priporočamo za trenutke, ko boste iskali kakšno popestritev za čisto »svoje« dni. :)

Tinkara Novak Domijan

Knjige, knjige, knjige ...

Vem, da nisem edina, ko rečem, da knjige predstavljajo pomemben del posameznikovega življenja. Vem pa tudi to, da je branje dandanes ena izmed tistih stvari, ki v naši družbi ne šteje za nekaj samoumevnega.

Zakaj bi bral knjige, če lahko pogledaš film? Vprašanje, ki mi ga ljudje zastavijo veliko prepogosto, jaz pa sem še vseeno vsakič znova »vržena s tira«. Knjige imam raje kot filme, prebrala oz. pregledala sem jih dovolj, da sem si izoblikovala takšno mnenje. Z branjem knjige imaš možnost ustvarjanja svojega sveta. Takšen je, kot si želiš, da bi bil, ali pa takšen, kot se ti zdi, da bi moral biti. V glavi si ustvariš podobe, zgradiš mesta in stavbe. Teh podob nam nihče ne more odvzeti, so samo naše. Enaka zadeva je s književnimi liki. Vsak izgleda, kakor želiš, da izgleda, videz se popolnoma sklada z značajem osebe. Zgodbo dopolniš s slikami, ki so točno takšne, kot bi morale biti. Knjigo vsi dojamemo po svoje, vsak vidi zgodbo na svoj način, s filmom pa nam le vsilijo podobo oziroma dožemanje nekoga drugega.

V knjigah je zapisanih nešteto podrobnosti, ki pripomorejo k boljši zgodbi. Knjigi dajo dušo in jo naredijo še bolj zanimivo. V filmih, posnetih po takšnih bogatih knjigah, se podrobnosti izgubijo, ker jih je enostavno preveč, da bi jih lahko zajeli. Zato včasih manjkajo dogodki, prizori ali literarne osebe, ki so se zdeli bralcem zelo pomembni, ljubi.

Knjige so v mojem življenju nepogrešljive. Niso le nekaj, s čimer si krajšam čas, ampak nekaj, s čimer si obogatim vsakdan. Predstavljajo mi pobeg iz resničnosti, zavetje med nevihto. Ne glede na to, kaj vse gre v mojem življenju narobe, skozi kako težko obdobje se prebijam, so knjige vedno tam. Misli se mi izgubijo v romanu, za tistih nekaj ur se lahko izgubim v drugem svetu, živim drugo življenje in pozabim na ves stres realnosti.

Ob branju se mi porodi ogromno različnih čustev: od veselja, jeze do tega, da mi je nerodno zaradi neumne odločitve, ki jo je pravkar sprejel moj najljubši junak, in potrebujem nekaj trenutkov, da se spravim k sebi. Zgodbe me razžalostijo, solze niso tako redke, kot bi človek pričakoval. Ne glede na to, kako jezna sem na pisatelja, ker je ravnokar »ubil« osebo, ki je ne bi smel, ali ker je zgodbo zasukal v čisto napačno smer, uživam v vsakem stavku knjige. To pa zato, ker sem našla zvrsti in pisatelje, ki jih rada berem.

Kar nekaj časa sem potrebovala, da sem doumela, kakšne knjige rada berem. Prve knjige, ki sem jih prebrala, v katerih sem dejansko uživala, so bile knjige o Harryju Potterju. Naslednji dve leti sem brala samo te knjige. Ko sem končala z zadnjim delom, sem se nemudoma vrnila nazaj k prvemu. Želela pa sem brati še kaj drugega. V knjižnici sem našla nekaj fantazijskih serij, ki so doživele velik uspeh, z njim pa dobile tudi filmske adaptacije. Prebrala sem jih v relativno kratkem času, potem pa mi je spet zmanjkalo idej za branje. V knjižnici drugih znanih fantazijskih ciklov nisem našla, zato sem začela z branjem kriminalk. Prebrala sem veliko dobrih knjig tega žanra, vendar se v njem nisem našla. Poskušala sem tudi z branjem ljubezenskih romanov, ampak me prav tako niso navdušili.

Sestra mi je pred dvema letoma predstavila e-knjige. Dobila sem dostop do knjig, ki se jih pri nas sploh niso na voljo. Prebrala sem veliko fantazijskih knjig različnih avtorjev, si o vsakem izoblikovala mnenje. Končno sem našla knjige, v katerih resnično uživam. Vsi napor, vse iskanje ... vredno je bilo ... Ali kot pravi neznani avtor: »Vsakdo je bralec ... Nekateri še preprosto niso našli svoje najljubše knjige.«

Kaja Vidmar

arhiv ŠŠSB

Na obisku: Mitja Čander

V oktobru, nacionalnem mesecu skupnega branja, smo v okviru projekta Povabimo besedo (omogoča ga Društvo slovenskih pisateljev) na naš vsakoletni literarni dogodek povabili vsestranskega in večkrat nagrajenega literarnega ustvarjalca, kritika, urednika, esejista in pisatelja Mitjo Čandra.

V svojem pronicljivem, iskrenem in duhovitem slogu je spregovoril o pomenu branja ter poudaril, da bi moral vsak dijak veliko brati, predvsem klasike, kakor je tudi sam – kljub izjemno slabem vidu – kot srednješolec ogromno prebral. Odlično se je odrezal še na enem področju, v šahu, ki mu je ponudil predvsem polje svobode, na katerem se je lahko enakovredno kosal z vsemi.

V preživetje knjige, ki so ji že velikokrat obetali konec, pravi, da verjame. Elektronska knjiga klasične ne bo izpodrinila, zanj in za druge, ki imajo težave z vidom, pa ponuja veliko prednosti, na primer poljubno povečavo pisave.

S slepoto, individualno in kolektivno, pa se ukvarja njegov roman *Slepec*, iz katerega smo slišali nekaj odlomkov.

Čander je najmočnejši v pisanju esejev, napisal pa je tudi scenarije za enajst dokumentarnih filmov, pri šestih gledaliških predstavah je bil dramaturg, pri dveh pa kot soavtor dramatizacije. Film in gledališče sta zanj velik izziv, ker predstavljata vizualni medij.

Dijakom, ki so pred odločitvijo za študij, je svetoval, naj izberejo področje, do katerega čutijo zanimanje in strast (v njegovem primeru primerjalna književnost), ker nikoli ne vemo, kaj nas čaka v prihodnosti. Zaključil pa je z mislijo, da študij ne da zgolj znanja, ampak tudi sorodne duše.

Zanimivi pogovor je vodila Nika Leva, odlomke iz Čandrovih del pa sta brala Hana Brumec in Aljaž Ozimič. Za zvočno podobo dogodka je seveda poskrbel naš šolski bend.

Alenka Ajd Bratkovič

Hadestown – grški mit v muzikalu

Na kaj pomislite, ko je govora o grški mitologiji? Meni takoj na pamet padejo vsi tisti različni bogovi, z Olimpa in iz podzemlja, razna mitološka bitja, kot so kiklopi, nimfe, minotaver, gorgone itn. V vsakem primeru se zdi kot nekaj starega, za vedno zapečatenega v antični grški književnosti. Muzikal Hadestown pa to idejo obrne na glavo in poda presenetljivo aktualno adaptacijo grškega mita, ne da bi preveč spremenil izvirni material.

Hadestown je delno modernizirana pripoved mita o Orfeju in Evridiki. Dogajanje je postavljeno v industrijsko dobo, vlada gospodarska kriza – mitološki liki pa seveda ostanejo. Zgodba se giblje okoli dveh parov – Orfeja in Evridike ter Hada in Perzefone. Orfej, pesnik, glasbenik in pevec, priljubljen pri bogovih, piše pesem, ki naj bi vrnila ravnotežje svetu in omogočila dostojno življenje vsem. S takšno obljubo ter s svojim petjem si pridobi ljubezen Evridike, ki je do tedaj, navajena na krutost sveta, potovala iz kraja v kraj, ne da bi komu zaupala. A ko se Perzefona, boginja

rastlinstva in obilja, vrne k soprogu Hadu v podzemlje, nastopi zima. Evridika ugotovi, da ji Orfej, zatopljen v pisanje pesmi, ne more pomagati preživeti, in je spet prepuščena sama sebi. Had, vladar podzemnega mesta Hadestown in premožen kapitalist, po sporu s Perzefono izkoristi priložnost in Evridiki ponudi vse materialne dobrine, ki bi si jih lahko želela – če le pride živeti v podzemlje. Kako se dogodki dalje zapletejo in potem seveda razpletejo, pa si pogledajte (poslušajte?) kar sami. :)

Anaïs Mitchell, avtorica muzikala (skladba, besedilo, scenarij), je s Hadestownom dokazala, da lahko tudi adaptacija tisočletja stare mitologije ponudi odlično izkušnjo – od čudovite glasbe, ki še dolgo po poslušanju ostane v ušesu, do ganljive zgodbe, ki ohrani svoj učinek tudi po več ponovitvah. Hadestown je zaslužen dosegel precejšnjo popularnost in požel veliko nagrad za praktično vse aspekte predstave, vključno z nagradami za najboljši muzikal. Izvedbi albuma originalne in broadwayske zasedbe sta vsem dostopni med drugim na YouTubeu, najdejo pa se tudi celotne predstave – žal redko pride priložnost, da si v Evropi kakšen broadwayski muzikal ogledamo v živo.

Če so vam muzikali všeč, si Hadestown vsekakor zasluži vašo pozornost. Če pa nad njimi niste tako navdušeni, bi vseeno predlagal, da mu daste priložnost – mogoče pa vam ravno ta muzikal obudi interes in odpre svet celega novega žanra umetnosti.

Tibor V. Šušnjara

Leto življenja (angl. Life in a Year)

Filmska industrija ima dolgo tradicijo tragičnih romanc. Čeprav je za neizogiben izid značilna melanholija, ni treba, da je film sam popolnoma depresiven. Žalost in izguba sta del življenja in zdravo raziskovanje žalosti je lahko za gledalce smiselno, ne glede na to, ali so že doživeli izgubo ali pa jo bodo neizogibno doživeli v nekem trenutku svojega obstoja. To odlično prikaže prvi hollywoodski film slovenskega režiserja Mitje Okorna Leto življenja z letnico 2020.

Daryn (Jayden Smith) je srednješolski atlet z ambicijo za vpis na Harvard. Njegov oče Xavier (Cuba Gooding Jr.) ima Darynovo življenje načrtovano do potankosti. Ko Daryn spozna Isabelle (Cara Delevingne), se njegovo navidezno popolno življenje obrne na glavo. Isabelle namreč trpi za kroničnim rakom, preostalo pa ji je največ eno leto življenja. Medtem ko Daryn do potankosti načrtuje svojo prihodnost, lahko Isabelle le izkoristi čas, ki ji je ostal. Daryn se domisli, da bi v letu, ki je dekletu ostalo, skupaj doživela celo življenje.

Leto življenja govori o soočanju s spoznanjem, da je nemogoče načrtovati vse. Pojavijo se številne priložnosti, ki pa ne pridejo po urniku. Film

upravičeno poudarja, da je načrtovanje koristno le, če se zavedamo, da je potrebno izkoristiti vse priložnosti, ki nam pridejo na pot.

Julija Firer

Moje pesmi, moje sanje

Telefon me je opozoril na lep spomin na stare, malo normalnejše čase, ko smo brez mask obiskovali kulturne prireditve, na primer koncerte »Gesamtkunstwerk mašinerije« Laibach.

Z evropsko turnejo *Moje pesmi, moje sanje* (*The Sound Of Music*) so še enkrat potrdili, da je mariborski SNG eden najprimernejših prostorov za izvedbo koncerta neuničljivega globalnega umetnostnega fenomena.

S »términom« koncert se njihove manifestacije sicer zreducirajo na zgolj slušno plat in morda nekaj svetlobnih učinkov, a njihovi nastopi nudijo veliko več kot to – z dramaturško premišljenim konceptom, svetlobnimi učinki in videi v ozadju pripovedujejo zgodbe o svetu, ki nas obdaja, tako na globalni kot lokalni ravni, iz skladb, ki jih že poznamo, pa zmeraj »potegnejo« sporočila, umeščena v čisto nov kontekst. Zato so zmeraj sveži, zmeraj aktualni.

Mariborski koncert aprila 2019, ki ga je svečano odprl njegova ekscelenca Peter Mlakar, ni bil nič drugačen. Nekaj skladb so predstavili že v okviru turnee po Severni Koreji, ki so jih vključili v izjemno poslušljiv album. Skupaj s preostalimi skladbami iz vsem dobro znanega muzikala in nekaj korejskimi uspešnicami, za poslastico pa nekaj starejšimi koščki iz različnih obdobj, so postregli fantastično umetniško doživetje.

Namesto Melodromove Mine je izvrstno zapela Marina Martensson, znova pa se jim je pridružil vedno fantastični duo Silence z neverjetnim vokalom Borisa Benka in tudi lepo zveneči otroški pevski zbor. Gre za glasbo, ki seže v uho, oko in srce.

Ko se razmere okoli nas znova normalizirajo, priporočam obisk naslednjega nastopa Laibacha!

Alenka Ajd Bratkovič

Stekleni prestol (angl. Throne of Glass)

V zgodbi Sarah J. Mass spremljamo najboljšo atentatorko v Erileji, Celaena Sardothien, ki je pripeljana na Stekljeni grad, da si pridobi svobodo. 18-letna Celaena je eno leto preživela v zaporu, ki je zanjo nočna mora, dokler je ne obiščeta princ Dorian in njegov general Chaol, ki ji ponudita sodelovanje na tekmovanju, v katerem mora premagati 23 najhujših zločincev v Erileji, da postane kraljeva bojovnica in po štirih letih postane svobodna. Celaena ponudbo sprejme. V času tekmovanja na gradu začnejo tekmovalci eden za drugim umirati in Celaena se odloči, da bo prišla zadevi do dna.

Knjiga mi je bila zelo všeč. V ospredje postavi poklicno morilko, ki ugotovi, da ni to, kar misli, da je. Zgodba je napisana v tretji osebi, kar po mojem mnenju besedilu da dodano vrednost, saj lahko zgodbo opazujemo skozi različne »oči«, ki imajo lastna razmišljanja. Knjiga ima sedem

bukla.si

delov, v katerih ne manjka čarovnic, vilincev, letečih pošasti, nevarnosti, sklepanja prijateljstev in pa ljubezni.

Ana Rojko

Ne tako fenomenalna fenomena!

Pogovori s prijatelji

V romanu Sally Rooney opisuje sodobni mladi dekleti na poti v odraslost. Frances med študijem v Dublinu začne karkar pisateljice, njena prijateljica, lepa in samozavestna Bobbi, tudi študentka, pa je njeno nasprotje, a ena brez druge ne moreta. Nekega večera na literarnem performansu spoznata slavno fotografkinjo Melisso. Med njimi se splete nenavadno prijateljstvo in dekleti počasi povleče v svoj svet. Melissin privlačni mož Nik Frances vedno bolj vleče k sebi, čeprav se zaveda, da je prestopila črto morale in etike. Po eni strani zaznava njegovo skrhamo dušo, podobno njeni, po drugi v njem išče očetovsko zavetje. Kljub temu pa se ne upata popolnoma prepustiti čustvom. Tako trkata drug ob drugega, a že v naslednjem trenutku bežita stran, vseskozi ohranjata hladno distanco in se skrivata za svojima trdnima lupinama, kot bi se bala, da bi ju drugi spregledal. Njuna trdna lupina pa začne nezadržno pokati v drugem delu knjige, ko si priznata, da sta se zaljubila. To roman tudi prevesi iz opisovanja površinskih vtisov v intimnejša, notranja občutja, postane nežnejši in hkrati bolj človeški.

»Nekatere stvari moraš preživeti, preden jih razumeš. Ne moreš vedno vsega gledati analitično,« pravi Sally Rooney v zaključku romana *Pogovori s prijatelji*.

Mlada irska pisateljica Sally Rooney, rojena 20. februarja 1991, je svojevrsten fenomen. Z romanom *Pogovori s prijatelji* je pri 26. letih nase opozorila bralce širom po svetu in pritegnila pozornost literarnih kritikov. Z naslednjim romanom *Normalni ljudje* se je leto zatem proslavila kot ena najuspešnejših sodobnih pisateljic, osvojila prvo mesto prodajnih lestvic in pobrala večino pomembnejših književnih nagrad (glavno britansko književno nagrado, postala je irski roman leta in knjiga leta po izboru knjigarn Waterstones, tudi prejemnica Bookerjeve nagrade ter coste za najboljši roman).

Z velikim pričakovanjem sem knjigi prebrala in lahko rečem, da sta dobri, ne pa, da sta ravno fenomen. Knjigo *Normalni ljudje* so celo razglasili za bodočo klasiko! Prebrala sem že veliko boljših, verjamem pa, da bosta knjigi mladim bralcem bliže in bolj zanimivi.

bukla.si

Normalni ljudje

Protagonista Marianne in Connell, ki živita v manjšem kraju, se zaljubita že v srednji šoli. Zaradi statusnih razlik in šolske hierarhije razmerje skrivata, morda tudi zaradi močnih čustev, ki njega vsakič zmedejo in prestrašijo. V Dublinu, kamor gresta študirat, se položaj obrne, zdaj je zvezda zabav Marianne, Connell pa osamljeni podeželan. In čeprav si ona najde drugega fanta, sta kaj kmalu spet skupaj. In spet narazen. In spet skupaj. Potem ko ona zaide v samouničevanje in začne iskati smisel drugje, se mora vsak od njiju odločiti, kako daleč je pripravljen iti, da bi rešil drugega.

Roman ponuja intimno zgodbo, s katero raziskuje rojevanje prve ljubezni in zapletene odnose z družino, s prijatelji in svetom.

Alenka Ajd Bratkovič

Dobra znamenja

Ljudje se že od nekdaj zanimamo za idejo o koncu sveta. Ustvarili smo si nešteto scenarijev o tem, kako bo le-ta prišel – od vzpona robotov, obiska vesoljcev, padca asteroida pa celo do zombijevske apokalipse. Roman Dobra znamenja Terryja Pratchetta in Neila Gaimana se ukvarja s to tematiko v smislu biblijske mitologije – opisuje rojstvo Antikrista in dogajanje v našem svetu, nebesih in peklu, ki vodi do t. i. apokalipse.

V glavnih vlogah sta angel Aziraphale in demon Crowley, ki sta se na življenje na Zemlji precej navadila, postalo jima je celo všeč. Tako jima je priraslo k srcu, da ko pride čas za apokalipso, oba ugotovita, da si tega sploh ne želita. Obupana skleneta zavezništvo, da preprečita vojno med nebesi in peklom ter posledično tudi zemeljsko pogubo. Njun cilj je, da se čim bolj vpleteta v vzgajanje Antikrista, saj upata, da se brez pričakovanega vpliva demonov na njegovo vzgojo otrok mogoče ne bo izkazal za zlobnega. Ob njegovem rojstvu pa pride do hude napake – zamenjan je z naključnim dojenčkom in njun načrt je porušen. Napaka je razkrita šele čez enajst let, šokirana demon in angel pa nemudoma, ko izvesta, začneta iskanje pravega Satanovega sina. Ta je v tem času pod imenom Adam doživljal normalno otroštvo v povprečni britanski družini, kar pa ni spremenilo njegovega peklenskega izvora, in napovedani apokaliptični dogodki se pričnejo odvijati.

Knjigo bi toplo priporočila komurkoli, ki ima rad fantazijski žanr in komedijo. Kljub

Tinkara Novak Domijan

dejstvu, da opisuje v osnovi precej temachno temo, je dogajanje v knjigi predstavljeno na predvsem humorističen način, pogosto odet v ironijo in absurd. Če ti branje ne leži najbolj in nisi velik oboževalec knjig, pa si lahko ogledaš istoimensko televizijsko serijo, v kateri glavni književni osebi igrata David Tennant (v vlogi Crowleyja) in Michael Sheen (v vlogi Aziraphala).

Tinkara Novak Domijan

pexels.com

Iskrice

Končno so tu tudi letošnje ... **I** (za iskreno) + **S** (za skrbno zbrane) + **K** (za kreativne) + **R** (za rahločutne) + **I** (za inovativne) + **C** (za »crknit« smešne) + **E** (za evforične) = **ISKRICE!** Opozarjamo vas, da je vsaka podobnost z omenjenimi osebami zgolj in samo naključna! :)

Dijakinja (v videokonferenci): »Artnika še ni tukaj, saj smo v redu.«
 Profesor Artnik sekundo kasneje: »Artnik je tukaj!«

Julija: »Maja, ne bodi tako negativna, bodi kot absolutna vrednost.«

Profesor Artnik: »Kakšen bi bil svet, če bi lahko ženske gledali le v oči?!«

Profesor Obrul pride v razred k četrtim letnikom z napačnim učbenikom.
 Profesor Obrul: »Ah, jaz se vedno spomnim ... 4. a, koliko pa ti znajo? ... in vzamem učbenik za prvi letnik.«

Dijaki pri astronomskem opazovanju želijo napisati po zraku s svetilkami besedo astronomija in se določajo, kdo bo napisal katero črko ...

Tibor: »R je v astronomija?«

Profesorica Wozniak: »Želim vam lep teden s čim bolj zdravim stresom!«

Profesor Artnik: »Dvignite vsi tisti roke, ki imate Stezice ... in tisti, ki jih nimate.«

Pri slovenščini analiziramo pesniško delo.

Profesor Artnik: »Ženska je pač metafora za žensko.«

»To je tako, kot da bi dal babico v tank in ji rekel, da naj ne skrbi ter je varna, saj pride na obisk samo teta,« izreče profesor Artnik v šoku iz obupa, ko zagleda dijakovo predstavitev.

Na tabli so napisane književne osebe iz Grumove drame Dogodek v mestu Gogi, zraven pa je še ena točka – groteska.

Alen: »Kdo pa je groteska?«

Profesor Artnik po petminutnem monologu:

»Zakaj vam to govorim? Ne vem.«

Profesor Artnik o pesniku: » ... kršil je konvencije družbe, ko se je igral s fantki.«

Alen: »Rad bi se javil slovenščino, da se rešim trpljenja mladega Alena!«

Dijak: »Kako je pa Vergil pospremil Danteja skozi purgatorij, če je ujet v peklju?«

Dijakinja: »Imel je odločbo o prehajanju med občinami.«

Profesor Artnik: » ... fascinantno je, da se je odrasel moški sposoben preleviti v otroka.«

4. a doživlja rahle tehnične težave pri pouku na daljavo.

Profesor Artnik: »Se sliši?«

Dijakinja: »Ne, jaz ne slišim.«

Profesor Artnik: »O. K.« ... in nadaljuje.

Profesorica Wozniak pove, da ne bo zaslužila pokojnine, če dijaki naredijo samomor.

Dijak: »Dajte mi 5, drugače ne bo pokojnine.«

Timotej pri obravnavi frazeologije: »Beseda ni konj, konj pa je beseda!«

Dijakinja: »A če gremo po počitnicah v šolo, potem bomo v šoli vprašani?«

Profesorica Wozniak: »Ne, vsi bodo v šoli, midve se bova pa po spletu pogovarjali.«

Profesor Žigart: »To je zelo isto!«

Dijakinja razmišlja, če imajo prokarionti organele:

»Prokarionti imajo dovoljenje za organe?«

Filip: »Dve potenci z enakim potencirancem.«

Profesor Artnik: »Kako se imenuje knjiga psalmov?«

Dijak: »Koran!«

Dijaki in profesor Artnik imajo težave s pospravljanjem stojala za kamero.

Tinkara: »To stojalo je satanistično.«

Profesor Artnik: »Kakšno je pa ta drugo? Pravoslavno?«

Profesor Žigart pri astronomiji kaže dijakom sliko neba.

Profesor Žigart: »Ali vidite kaj?«

Dijaki: »Ne, samo tema je.«

Profesor Žigart: »Malo domišljije morate imeti ...«

Profesorica Krušič: »Jaz bom te ključke dala zelo daleč stran, ker se res bojim, da ti jih bom v glavo vrgla.«

Profesorica Gregorič: »Recite eno raztopino.«

Jon: »Cedevita.«

Profesorica Gregorič: »Recimo ... Zdaj pa eno trdno snov!«

Matic: »Cedevitina lučka!«

Profesorica Gregorič: »Hidrantna krema je iz vode in ...?«

Filip: »Hidranta?!«

Profesor Artnik: »Kdo je junak v zgodbi?«

4. a razred enotno: »Telečja pečenka.«

Profesor Artnik pri obravnavi delov Slovarja slovenskega knjižnega jezika: »Torej gre za slovnični ...?«

Filip: »Koeficient!«

Profesor Kampuš: »Kaj so vzorci vedenja, Jon?«

Jon: »Marsikaj ... povezano z marsičim.«

Profesor Artnik: »Težko je (razpravljati) tako na suho ...«

Profesor Kampuš: »TikTok, Kim Kardashian, Among Us ... Konec koncev je tudi to lahko tvoja religija.«

Jan: »Jon, ti se boš lahko pridružil PGD, ker imaš matematiko 1 ... 1 ... 2!«

Dijak pri spraševanju nemščine.

Profesorica Goltes (po nemško): »Kako dolgo živiš v Slovenski Bistrici?«

Dijak: »Bistriški vintgar.«

Matic: »Litosfero sestavljata granitna in asfaltna plast.«

Profesorica Krušič dijakom po ekskurziji v Rimu, ko predlagajo, da bi predstavili test, ki je čez par dni: »Če ste po tolikih cerkvah hodili, naj vam bog pomaga zdaj!«

Profesor Artnik: »Vid, ti si tako kot slovensko sodstvo ... to traja.«

Jon: »Ne razmišljaj za naprej, za nazaj, sploh pa ne zdaj.«

HAIKU

Paralelogram,

oh wow, pravokotnik je,

paralelogram!

Tinkara Novak Domijan

Profesor Riegler vrača teste pri matematiki: »Nekateri mi niste znali rešit' ulomka, tiste bom razstavil na prafaktorje!«

Pri zgodovini je govora o totalitarizmu.

Dijakinja: »Totalitarizem je demokratična diktatura.«

Iz osebne zbirke profesorja zgodovine

Odkar sem nazadnje pisal iskrice, se je nabralo kar precej zanimivih zapisov in prav tako zanimivih odgovorov ... Ker pri zadnji številki zaradi svoje odsotnosti nisem sodeloval, mi kljub specifikam leta 2020 »zapiskov« ni primanjkovalo. Kot se za zgodovino spodobi, so iskrice zapisane v kronološkem zaporedju ... Nekaj zapisov so prispevali tudi drugi profesorji. Pa obilo smeha!

P. S. Vsi zapisi so pristni in necenzurirani.

- Ko se je svet toplil, se je ledena doba pomikala proti severu, jugu.
- Praljudje so živeli v votlinah – v zemljankah.
- Papirusovi zvitki so narejeni iz vinske trte.
- V Egiptu so pisali na papirnicah.
- V starem Egiptu so lovili mamute.
- Ob reki Amazonki se je razvijala egiptovska država.
- Eneida je ep, v katerem Enejev oče išče svojega sina Odiseja.
- Rimljani so ceste utrjevali s »hruškami«. V njih so zamešali beton.
- Rimljani so prvi uporabljali težka orožja, npr. topove.
- Glavni rimski ostanek v Ljubljani so Brižinski spomeniki.
- Brižinske spomenike so naredili v starem Egiptu.

Eccē bi detd nas neze
gresil tevuekigemube
firi starosti neprigem
lióki nikoligese per
fali neimugi nislzna
teleleimoki nuuvue
kigemubefiri bone
seLavuitiubui ne
priiaZninu uvignan
odszlauuibosige Potom
nana rodZlo vueZki
firaZti lperZali boi
do neimoki lbZre
duZemirt lpagibra

Atanem Zich mirZcih
del Efesunt dela foto
nina Efetrebu tuorim
bratra Oclevuetam Efe
tatua EferasZboi Efeputi
ugongenuge Eferot Choi
se lb nepaZem nuge pre
fapam Efene nauuizt
nuZce teh del mirZene
pred bosima oZima mo
sete potomu ZinZi uvi
detti lZami razumeti
esebese priuua Zlou
ueZi uliZa tazie aco

- Rimska Ljubljana je bila Lemona.
- Cesar Konstantin se je v penziji umaknil. Šel je v Benedikt.
- Pred zmago Teodozija leta 394 je v Rimu prevladovalo evangeličanstvo.
- Sredi 5. stoletja so Emoni poškodovali Dorci.
- Cerkevni mučenec iz Zgornje Panonije, ki je bil petovski škof Gaj Petelin, je bil Bonomo.
- V investiturnem spopadu sta se papež Gregor VII. in cesar Henrik IV. iztrebila.
- Ko je knez postal knez, so ga kosezi odpeljali v gostilno.
- Pokristjanjevanje v Karantaniji je potekalo v slapu, kot je zapisal France Prešeren.
- Središče grofov Celjskih je bil Ptuj.
- Celjski grofje so prišli iz Ženeve.
- Največja nevarnost za srednjeveška mesta so bili požari, zveri in nevihte.
- Usmrčitve v srednjeveških mestih so izvrševali rubini.
- Znani renesančni umetniki so bili Picasso, Rafael, Nadal. Včasih so jim pomagali še drugi, na primer da Vinci, Dali in drugi.
- Francoski protestanti so se imenovali apostoli.
- Protireformacija se je začela z delovanjem Martina Lutera Kinga. Bil je črnc.
- Ruski car Peter Veliki je zgradil novo prestolnico – Carigrad. Imenovala se je po njem, ki je bil car.
- Napoleon je bil za cesarja kronan v stolpnici Notre Dame.
- Francoska himna se imenuje Majonzana, al' tak' nekaj'.
- Ruski car v času oktobrske revolucije je bil Peter Veliki.
- Oktobrsko revolucijo je vodil Lenin. To pomeni – pogumni. Menil je, da lahko vojno rešijo z nasilnim mirom.
- Ruski predsednik in buržuazija sta Mussoliniju zaupala mandat za sestavo vlade.
- Prva predsednika ZDA sta bila Lincoln in Roosevelt.
- Glavna protagonista spora o Informbiroju sta bila Hitler in Stalin.
- SFRJ: Vladal je Tito. Urejena je bila tako, da prebivalci niso mogli voliti, ker bi se drugače začeli »buniti« in bi izbrali nekoga drugega ... bi zagotovo izgubili oblast.

Še nekaj nezgodovinskih dejstev ...

- Fizična geografija se deli na alpski svet, dinarsko-kraški svet, panonski svet in fizioterapijo.
- Za kraje s celinskim podnebjem je značilno rodovitno bujno rastje.
- Družbena geografija je razdeljena na demogeografijo, geografijo prometa, geografijo naselij in posamično geografijo.
- Če bo zmanjkalo nafte, se bo Antarktika stopila.
- Drava močno poplavlja. Večkrat tam, kjer živi moja babica. V Poljčanah.
- Raketa z imenom Psička Lajka je bila prva v vesolju.
- Eden izmed avtorjev legendarne pesniške zbirke Pesmi štirih je bil Anton Aškerc.
- Ludizem je igra z žogo.
- Nadpomenka besede kužek je pes.

Iztok D. Utenkar

 commons.wikimedia.org

Zadnjica

JAGODA

RDEČA

JESEN

FR

LADY K

IZA

ČESNOV KRUH

OBLIVIOUS

PERIDOT 27

RODOLF